

№ 23 (641) 7 червня 2012 року

ПРОФСПІЛКОВІ

www.psv.org.ua

всеукраїнська профспілкова щотижнева газета

ВІСТІ

ВАЖЛИВО

ВЛАДА, РОБОТОДАВЦІ ТА
ПРОФСПІЛКИ ПІДПИСАЛИ
ТРИСТОРОННЮ УГОДУ
ПРО ЗАЙНЯТІСТЬ ТА
РОБОЧІ МІСЦЯ

2

СПЕЦВИПУСК

ОСОБЛИВІ ПОТРЕБИ

РОБОТА З РОЗВ'ЯЗАННЯ ПРОБЛЕМ ІНВАЛІДІВ НАБУВАЄ СИСТЕМНОГО ХАРАКТЕРУ

8

4 ДОРОЖНЯ КАРТА ВХОДЖЕННЯ УКРАЇНИ В ТОП-20

5 ВАСИЛЬ МОЙСЮК: РОЗВИТОК ВІТЧИЗНЯНОГО ВИРОБНИЦТВА – ЗАПОРУКА ГІДНОЇ ПРАЦІ

7 УКРАЇНСЬКА ЗЕМЛЯ НІ ДЕРЖАВІ, НІ ЛЮДЯМ

12 ЮРИДИЧНІ КОНСУЛЬТАЦІЇ

ПРИВІТАННЯ

6 ЧЕРВНЯ – ДЕНЬ ЖУРНАЛІСТА УКРАЇНИ!

ШАНОВНІ ПРАЦІВНИКИ
ЗАСОБІВ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ!

Прийміть щирі, сердечні вітання з нагоди професійного свята – Дня журналіста!
Ваша натхненна творча праця завжди була й залишається найважливішим джерелом достовірної, змістовної та всебічної інформації про все, чим живе наше суспільство, задовольняє духовні потреби громадян, дає відповіді на всі запитання, що хвилюють людину праці.
Федерація профспілок України вдячна працівникам засобів масової інформації, котрі висвітлюють актуальні теми соціально-економічного захисту трудявників і роблять гідний внесок у забезпечення їхніх конституційних прав і гарантій.
Засвідчуємо вам свою повагу та підтримку. Бажаємо, щоб ваше професійне зростання ніколи не зупинялося, а творчий неспокій і прагнення до правди проростало словом істини й справжнім визнанням.
Від усієї душі зичимо всім творцям інформації, їхнім сім'ям натхнення, успішних успіхів, міцного здоров'я та достатку. Нехай кожен день приносить задоволення від журналістської праці!
З ПОВАГОЮ

ЮРІЙ КУЛИК,

ГОЛОВА ФЕДЕРАЦІЇ ПРОФСПІЛОК УКРАЇНИ,
ЗАСЛУЖЕНИЙ ЖУРНАЛІСТ УКРАЇНИ

ДОРОГІ НАШІ СПІЛЧАНІ!

Профспілка працівників культури України щиро вітає вас із професійним святом – Днем журналіста України і гниється тим, що багатотисячний колектив установ та організацій засобів масової інформації є членом саме нашої профспілки – Профспілки працівників культури.
Ви покликані плекати історію, формувати свідомість народу. Ваше правдиве, виважене, мудре, професійне слово спроможне змінювати хід історії та творити епоху розвитку державності.
Завдяки вам люди мають можливість щодня, щохвилини реально відчувати власну причетність до життя своїх міст, своєї країни, до подій у різних кутках нашої планети.
Впевнена, що ваша копійка, цілеспрямована праця і надалі сприятиме становленню в Україні сучасного інформаційного простору.
Майстерності вам у розкритті цікавих, актуальних тем. Нехай буде гострим ваше перо, сильним, переконливим і полюб'яним журналістське слово, цікавих тем, несподіваних журналістських пошуків і невтомності, змін лише на краще.
Від трьохсоттисячного загону Профспілки працівників культури України зичу вам і вашим родинам здоров'я, щастя, добра, сил і наснаги у праці на благо нашої Держави із забезпечення позитивного іміджу України у світі.
Зі святом вас, дорогі наші журналісти!
З ПОВАГОЮ

ЛЮДМИЛА ПЕРЕЛИГІНА,
ГОЛОВА ЦК ПРОФСПІЛКИШАНОВНІ КОЛЕГИ –
ПРОФСПІЛКОВІ ЖУРНАЛІСТИ!

Творчий колектив підприємства «Профінформ» ФПУ щиро вітає вас із професійним святом – Днем журналіста!
Миру й злагоди зичимо вам, шановні друзі, натхнення та творчих звершень у вашій благородній діяльності щодо обстоювання соціально-економічних, трудових прав і духовних інтересів членів профспілок усіх галузей економіки держави.
Міцного здоров'я вам, щастя, добробуту та всляких гараздів!

«ПРОФІНФОРМ» ФПУ

ЗІ СВЯТОМ!

ШАНОВНІ КОЛЕГИ!

Прийміть щирі вітання з професійним святом – Днем працівників легкої промисловості!

Своє професійне свято відзначають працівники однієї з найважливіших і найдинамічніших галузей нашої країни. Легка промисловість робила і робить значний внесок у розбудову економіки нашої держави. Її продукція спрямована безпосередньо на задоволення потреб людини.
Завдяки високому професіоналізму, самовідданій і наполегливій праці багатьох тисяч працівників легкої промисловості в Україні збережено галузь, яка випускає високоякісні товари, що користуються попитом як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках, заносять внесок у провідні місця на світовому ринку, зростає експорт.
Уряд сприяє подальшому розвитку галузі. Легка промисловість у нашій країні має все для того, щоб закріпити те, що було, розвинути позитивні досягнення, вона може стати прибутковою і працювати на випередження. Працівники галузі своєю творчою працею здатні прославляти Україну прекрасними товарами.
Свято – це дань поваги і пошани всім працівникам підприємств, які своєю самовідданістю і професіоналізмом вносять неоціненний внесок у розвиток галузі на благо нашої рідної України.
Від щирого серця зичу творчої плідної праці в ім'я процвітання нашої держави, розвитку вітчизняного виробництва.
Успіхів вам у професійних справах, міцного здоров'я, миру та злагоди! Нехай добро і щедра доля не оминають вас і ваші родини!
З ПОВАГОЮ

ОЛЬГА ЄФІМЕНКО,
ГОЛОВА ЦК ПРОФСПІЛКИ

ВАЖЛИВО

1 червня у Будинку Уряду України відбулося підписання сторонами соціального діалогу Національної тристоронньої угоди про зайнятість і робочі місця. Угоду підписали: від Кабінету Міністрів України – віцепрем'єр-міністр – міністр соціальної політики Сергій Тігіпко, від Спільного представницького органу всеукраїнських профспілок і профспілкових об'єднань – Голова Федерації профспілок України Юрій Кулик, від Спільного представницького органу сторони роботодавців на національному рівні – голова Федерації роботодавців України Дмитро Фірташ.

ПІДПИСАНО НАЦІОНАЛЬНУ
ТРИСТОРОННЮ УГОДУ
ПРО ЗАЙНЯТІСТЬ ТА РОБОЧІ МІСЦЯ

У документі йдеться про спільні дії уряду, профспілок і роботодавців щодо вирішення актуальних проблем, пов'язаних із стимулюванням зростання економіки, підвищенням рівня зайнятості й реалізації права громадян на гідну працю, збереженням трудового потенціалу України.

Виступаючи під час підписання угоди, Голова СПО всеукраїнських профспілок і профспілкових об'єднань Голова ФПУ Юрій Кулик, зокрема, сказав: «Профспілкам приємно сьогодні відчувати, що

в державі дуже плідно та ефективно розвивається соціальний діалог між органами державної влади, роботодавцями та профспілками. Угода, яку ми підписуємо сьогодні, вимога часу, можливість законодавчо унормувати низку нагальних питань національного ринку праці, дати поштовх для його легалізації та формування на принципах гідної праці.

Серед проблем формування національного ринку праці найбільшу стурбованість викликає сьогодні тенденція постійного скорочення кількості найма-

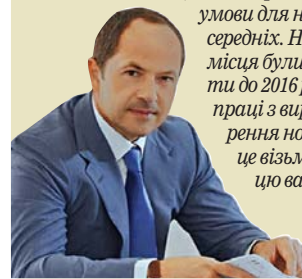
них працівників у легальному секторі економіки».

Водночас, як наголосив голова ФПУ, щорічно зростає частка зайнятих у неформальному секторі та на робочих місцях, що не потребують кваліфікації. «Драматизм ситуації у тому, що через низьку оплату праці та дефіцит гідних умов праці було втрачено престижність робітничих професій, – наголосив Юрій Кулик. – Як наслідок, занепадає система професійно-технічної освіти, а обсяги навчання безпосередньо на робочих місцях – мізерні. Профспілки вважають необхідним кон-

солідацію зусиль сторін соціального діалогу у вирішенні перелічених проблем, і насамперед – у забезпеченні підвищення рівня конкурентоспроможності вітчизняного виробництва, його інвестиційної привабливості та інноваційної складової.

Позицію роботодавців України оприлюднив голова СПО сторони роботодавців – голова Федерації роботодавців України Дмитро Фірташ. Зокрема, він сказав: «Дуже добре, що ми будемо разом вирішувати таку актуальну проблему, як забезпечення людей роботою. Зрозуміло, що економіка не зможе ефективно розвиватися, якщо ця проблема залишатиметься невирішеною. Дуже важливо зайняти не тільки робітників великих підприємств, а й малого і середнього бізнесу – тобто зробити те, чого не було у нас за радянських часів. З цієї метою ми – уряд, роботодавці – разом повинні не тільки створювати нові підприємства й нові робочі місця, а й забезпечувати робітникам соціального захисту – від безробіття, низьких зарплат. Це сприятиме зростанню економіки, скороченню рівня безробіття».

“ Ми вирішили об'єднати свої зусилля для того, щоб покращити життя людей. Це можна зробити насамперед завдяки забезпеченню якісного робочого місця з належними умовами праці. Ми вважаємо, що це найкращий шлях до соціального захисту людей. Ми добре розуміємо, що для цього потрібно зрештою привабливі інвестиційні умови для наших підприємств – великих, малих, середніх. Надзвичайно важливо, щоб такі робочі місця були технологічними. Ми хочемо отримати до 2016 року відповідні результати нашої співпраці з вирішення питання зайнятості та створення нових робочих місць. Думаю, якщо ми за це візьмемося разом, то зможемо вирішити цю важливу проблему.

СЕРГІЙ ТІГІПКО,
ВІЦЕ-ПРЕМ'ЄР-МІНІСТР – МІНІСТР
СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ

ПЕРЕОБРАННЯ

XXII ЗВІТНО-ВИБОРНА КОНФЕРЕНЦІЯ ФНПК

У Будинку профспілок м. Сімферополя пройшла XXII звітно-виборна конференція Федерації незалежних профспілок Криму. В її роботі взяли участь близько 150 делегатів, серед яких голови кримських галузевих профспілок, координаційних рад профспілок міст і районів АРК, первинних профорганізацій, а також члени профспілок.

У конференції взяв участь Голова ФПУ Юрій Кулик. Зі звітом про підсумки роботи ФНПК за минулі п'ять років виступила голова проф'єднання Надія Казьміна. Під час дебатів делегати конференції в ці-

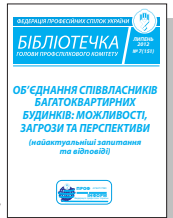
лому схвалили роботу лідера ФНПК і Федерації незалежних профспілок Криму, визнавши її задовільною, і відкритим голосуванням одностайно переобрали на новий термін увесь керівний склад Федерації.

АНОНС

ЗАМОВЛЯЙТЕ ДОДАТКОВО «БІБЛІОТЕЧКУ ГОЛОВИ ПРОФСПІЛКОВОГО КОМІТЕТУ» № 7/2012 «ОБ'ЄДНАННЯ СПІВВЛАСНИКІВ БАГАТОКВАРТИРНИХ БУДИНКІВ: МОЖЛИВОСТІ, ЗАГРОЗИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ (НАЙАКТУАЛЬНІШІ ЗАПИТАННЯ ТА ВІДПОВІДІ)»

Зі здобуттям незалежності в Україні розпочався процес приватизації житла. Проте вже 20 років постіть існує дивний симбіоз: приватна власність на житло й відсутність демократичних, ринкових умов і механізмів, аби забезпечувати повноту реалізації прав та обов'язків щодо нього. Експерти визнають, що після приватизації слід було одразу робити й наступні кроки, а саме: визначити відповідальність власників і запровадити ринкові механізми утримання житла. Спроби провести реформу житлово-комунальної сфери востерігалися не раз, проте досі вони не були всебічно й послідовно втілені. Намагаючись сформувати відповідальних власників житла, держава робить ставку на об'єднання співвласників багатоквартирних будинків (ОСББ). В Україні діє відповідний закон.

У цьому номері «Бібліотечки» ви знайдете відповіді на запитання, які виникають у громадян під час створення ОСББ, а також аналіз деяких негативних наслідків діяльності таких об'єднань. Додатковий наклад «Бібліотечки» № 7/2012 можна замовити до 25 червня 2012 року за адресою: 01012, м. Київ, майдан Незалежності, 2, Підприємство «Профінформ» ФПУ або за тел./факсом: (044) 277-24-30, e-mail: profvisti@ukr.net. Мінімальна кількість замовлень – 10 примірників. Вартість одного примірника самовивозом – 6,50 грн, із пересилкою – 7,30 гривні.

«ПРОФІНФОРМ» ФПУ

СПІВЧУТТЯ

Центральний комітет Профспілки працівників текстильної та легкої промисловості України глибоко сумує з приводу смерті голови Донецької обласної профорганізації **Кубця Анатолія Лукуча** і висловлює щирі співчуття рідним та близьким покійного.

АКТУАЛЬНО

Одним з найактуальніших питань, поряд з «мовним», яке цими днями обговорюють у високих кабінетах і чергах, є новий Трудовий кодекс. На сьогодні щодо законопроекту, перспектив та наслідків його ухвалення Верховною Радою висловлюються різні, часом діаметрально протилежні, думки. За коментарем із цього питання ми звернулися до фахівця – радника з правових питань департаменту правового захисту Федерації профспілок України **Валентини Позинич**.

ТРУДОВИЙ КОДЕКС: МІФИ ТА РЕАЛЬНОСТЬ

«Робота над новим трудовим законодавством триває в Україні понад десятиліття. – Справа в тому, що чинний вже понад 40 років Кодекс законів про працю розбалансований численними змінами, не відповідає новим соціально-економічним реаліям, не адаптований до міжнародних норм права, рясніє прогалинами в регулюванні трудових відносин».

Що ж є основним завданням нового кодексу? Як сказала Валентина Позинич, це, насамперед, збереження соціальної спрямованості норм чинного Кодексу законів про працю, внесення більшої визначеності в трудові відносини шляхом законодавчого врегулювання питань, які нині вирішуються на основі актів колишнього СРСР або підзаконних актів України, а також практики їх застосування. Дуже важливо, на думку профспілкового фахівця, що в новому законопроекті вдалося зберегти статус профспілок як представника інтересів працівників, активного учасника соціального діалогу, а також зміцнити позиції людини праці, а саме ввести обмеження з метою уникнення можливих зловживань в процесі експлуатації найманих працівників, зокрема щодо встановлення тривалості робочого часу, регламентації умов праці, збільшення оплати простою, оплати при залучен-

«Переваги проекту Трудового кодексу набагато вагоміші за його недоліки, проте критики законопроекту вперто не помічають позитивних нововведень. Критичні зауваження на адресу законопроекту свідчать або про неглибоке знання цього документа, або про бажання ввести в оману працівників».

ВАЛЕНТИНА ПОЗИНИЧ, РАДИКА ІЗ ПРАВОВИХ ПИТАНЬ ДЕПАРТАМЕНТУ ПРАВОВОГО ЗАХИСТУ ФПУ

ні до надурочних робіт, підвищення розміру видної допомоги при звільненні, встановлення матеріальної відповідальності роботодавця за затримку зарплати, необхідності офіційного оформлення трудових відносин. Переваги нового Трудового кодексу, на думку Валентини Позинич, полягають також у забороні дискримінації в сфері праці, обов'язковості письмової форми трудового договору, визначенні чіткого порядку надання переваг на залишення на роботі при скороченні штату, встановленні правил щодо пріоритетності виплати зарплати. Дуже актуальним є положення проекту Трудового кодексу про те, що в разі ліквідації підприємства та створення на базі його майна нового трудового відносини з працівниками продовжуються, тобто вони не підлягають звільненню. Чітко врегу-

льовані питання, пов'язані з тимчасовим заступництвом, відстороненням від роботи, укладанням строкових трудових договорів, підвищенням кваліфікації працівників. Встановлено додаткові гарантії при звільненні неповнолітніх, осіб, які досягли пенсійного віку, а також тих, які перебувають у відрадженому стані. Одним словом, переваги проекту Трудового кодексу набагато вагоміші за його недоліки, проте критики законопроекту вперто не помічають позитивних нововведень. Критичні зауваження на адресу законопроекту свідчать або про неглибоке знання цього документа, або про бажання ввести в оману працівників, оскільки недоліки, які, безсумнівно, є, значно перебільшені або надумані, зокрема щодо збільшення тривалості робочого часу.

Усі повинні знати, що нормальна тривалість робочого часу становить 40 годин на тиждень, а основним видом трудового режиму є п'ятиденний робочий тиждень з однаковою тривалістю щоденної роботи. Ця норма є базовою для підрахунку норми робочого часу при встановленні інших режимів праці, зокрема при шестиденному робочому тижні і підсумованому обліку робочого часу. Підсумований облік робочого часу (як і нині) встановлюється в окремих галузях економіки, на підприємствах, виробництвах, у цехах, коли не може бути дотримана щоденна або шоттижнева його тривалість. У цих випадках норма робочого часу встановлюється на місяць, виходячи з 40-годинного робочого тижня. Відпрацьований понад місячну норму час оплачується як понаднормова робота. На додаток до існуючих правил при підсумованому обліку робочого часу, щоб уникнути надмірної інтенсифікації праці, вводяться обмеження: щоденна робота не може перевищувати 12 годин, а протягом тижня – 48 годин. Сьогодні при підсумованому обліку робочого часу і 12-годинній тривалості щоденної роботи трудящі відпрацьовують за тиждень значно більше – 84 години. Здається, що критики чудово розуміють позитивне значення цієї норми, але свідомо нагнітають ситуацію. З якою метою?..

ІНІЦІАТИВА

Нещодавно в Будинку спілок відбулося громадське обговорення проекту Дорожньої карти входження України в ТОП-20, розробленого за ініціативи ФПУ на підтримку програми Президента Віктора Януковича «Україна для людей», за якою впродовж найближчих 10 років вона має увійти до провідної двадцятки найбільш економічно розвинених країн світу як сучасна держава з конкурентною економікою XXI століття.

У заході, на якому головував заступник Голови ФПУ Сергій Кондрюк, були присутні представники та фахівці Інституту економіки та прогнозування, Інституту економіки промисловості Національної академії наук України, Черкаського державного технологічного університету, Інституту соціального партнерства, Інституту еволюційної економіки, Інституту демографії та соціальних досліджень ім. М. В. Птухи, Харківського соціально-економічного інституту, Мінсоцполітики, Мінекономрозвитку, МОЗ, членських організацій та апарату ФПУ.

СПРОБА
ВІДШУКАТИ ТА
ВКАЗАТИ
ДОРОГУ

Презентував присутнім Дорожню карту входження України до ТОП-20 керівник соціально-економічного департаменту апарату ФПУ Віктор Іванкевич. Він зазначив, що проєкт ФПУ є спробою відшукати та вказати шляхи для входження України до групи найбільш економічно розвинених країн світу з метою представити суспільству цілісну картину ключових заходів: «Досягнення високого рівня і якості життя українського народу, реалізація мрій українців про сильну, справедливую та демократичну країну – основна мета входження України до ТОП-20».

Однак, запропоновані ФПУ кроки щодо входження до ТОП-20 не варто розглядати як інноваційну паначею. З огляду на кризову ситуацію останніх років український інформаційний простір насичений різноманітними проєктами, ідеями та баченнями. Тому свою роль ФПУ вбачає насамперед у спробі задоволення нагальної потреби системного викладу необхідних перетворень.

АЛГОРИТМ ДІЙ

Так, першочерговим завданням найближчих років є масштабна модернізація національного виробництва, впровадження енергозбереження, зростання продуктивності праці, зміцнення конкурентних позицій вітчизняного виробника на зовнішніх товарних ринках. Стале економічне зростання сприятиме підвищенню рівня зайнятості населення та заробітної плати, забезпеченню цінової та валютно-курсової стабільності. Динамічний розвиток економіки, збільшення надходжень до Державного бюджету України забезпечать необхідні ресурсні можливості для запровадження європейських стандартів соціального захисту, якісного піднесення життєвого рівня громадян.

ФПУ виходить із того, що Україна в своєму розвитку вже пройшла фундаментальний етап – становлення незалежної держави, першине формування демократичних інститутів та ринкової економіки. Наразі необхідно створити належні умови для динамічного розвитку суспільства на демократичних засадах та скорочення відставання від розвинених держав світу. Для цього необхідні комплекс інституційних та структурних реформ, які б завершили якісну трансформацію політичної та економічної систем і покращили життя громадян України, а також ефективна взаємодія соціальних партнерів – держави, роботодавців, профспілок. Саме тому Україна сьогодні потребує масштабної модернізації.

Входження до світової двадцятки – це, насамперед, комплексний процес в економічній, соціальній та політичній сферах із метою забезпечення стандартів та реалізації цінностей, які поділяють розвинені демократичні країни. Водночас запропонований нижче план дій не можна розглядати лише як просту сукупність окремих заходів у різних

ДОРОЖНЯ КАРТА
ВХОДЖЕННЯ УКРАЇНИ В ТОП-20:
ІНІЦІАТИВУ ПІДТРИМАНО!

ОБОВ'ЯЗОК ФПУ

У програмному зобов'язанні Президента про входження України в ТОП-20 ФПУ вбачає своїм обов'язком консолідувати громадську думку, запросити до обговорення роботодавців і суспільні інституції центральних органів виконавчої влади з тим, щоб Україна дійсно рухалась у потрібному напрямку і ввійшла до числа кращих країн світу. Для цього вона має все: багаті природні ресурси, геніальний народ і, сподіваємося, мудру владу, яка дозволить це зробити.

СЕРГІЙ КОНДРЮК,
ЗАСТУПНИК ГОЛОВИ ФПУ

сферах життя країни. Це має бути певна ідеологія, навколо якої слід вибудувати конкретні форми, що ведуть до масштабних якісних змін.

Отже, необхідно поступово здійснити заходи в економічній, соціальній та політичній сферах. Україна володіє колосальним науковим, технологічним, природним та людським потенціалами. Країна з такими колосальними можливостями має бути особливо привабливою для внутрішніх і зовнішніх інвесторів. За деякими даними офіційних представників США, Україна входить до першої п'ятірки найбільш перспективних економік світу та має великий потенціал для розвитку. Основними пере-

вагами та перспективними галузями нашої країни є енергетична сфера, сільське господарство, туризм, інфраструктура та природні ресурси.

Тож першочерговим завданням для влади має стати чітке усвідомлення і вирішення проблем, які заважають Україні рухатись до ТОП-20 розвинених країн світу. Владі найбільш часом необхідно провести відповідні структурні реформи, мобілізувавши та використавши наявні кадрові, технологічні та виробничі ресурси, створити сприятливе і конкурентне середовище для бізнесу, в тому числі для технологічного розвитку, з тим, щоб середньорічні інвестиції досягли рівня хоча

б 15–20 млрд доларів. Для використання потенціалу України необхідно запровадити середньо- та довгострокове планування, моніторинг ефективності здійснюваних реформ, вести спостереження за станом наближення до запланованих показників та визначити пріоритети на майбутнє. Процес входження має знати широку й активну підтримку населення і поступово та впевнено втілюватися в життя на всіх щаблях влади.

СХВАЛЬНІ ТА
ПОЗИТИВНІ
ВІДГУКИ

Під час заходу відбулось жваве обговорення ролі та місця профспілок у напрацюванні документу. Присутні відзначили та вітали ініціативу ФПУ щодо розроблення проєкту Дорожньої карти входження України в ТОП-20 і надання нашій країні надії на досягнення такої мети. Проєкт отримав схвальні та позитивні відгуки, зокрема завдяки глибокому опрацюванню питання, відсутності аналогічних документів, а також правильності й актуальності ідеї.

Присутні висловили важливі та конструктивні

Профспілки не лишаються осторонь соціальних проблем та вживають усіх заходів для підвищення добробуту людини праці. У нинішніх умовах профспілки намагаються бути сучасними і рухатись із випередженням часу.

пропозиції до проєкту. Запропоновано механізми просування проєкту та шляхи його доопрацювання, підкреслено необхідність консолідації зусиль уряду, науковців, соціальних партнерів та громадськості в напрямку просування до ТОП-20.

Наступним етапом буде розгляд даного проєкту на засіданні Національної тристоронньої соціально-економічної ради в червні поточного року та направлення його до Адміністрації Президента України.

ОЛЕНА ОВЕРЧУК, «ГВ»
ФОТО АНАТОЛІЯ ЛИСЕНКА

– Василю Сильвестровичу, під час зустрічі Прем'єр-міністра України Миколи Азарова з представниками всеукраїнських профспілок 27 січня Ви звернули його увагу на цілу низку болючих точок хімнафтохімпрому. Чи мала згодом місце належна реакція з боку керівництва країни?

– Так, реакція є, але вона не відповідає вимогам сьогодення. За останні роки хіміки втратили низку підприємств, підгалузі, а разом і кваліфікований виробничий персонал. Сьогодні мова може йти про відродження галузі, яке, на мою думку, має базуватися на таких основних принципах:

- **перший** – запровадження замкнених виробничих циклів, бо саме прикінцева виробнича ланка приносить максимальний доданий результат;
- **другий** – реіндустріалізація галузі, тобто запровадження сучасних енергозберігаючих технологій, продуктивніших і менш сировинно затратних механізмів;
- **третій** – забезпечення збуту продукції галузі на внутрішньому ринку.

Внутрішній ринок України – її головне багатство. Тож уряд не обійшло зосередитися на створенні умов для відкриття цього багатства вітчизняним підприємствам. Це надзвичайно важливо: якщо підприємства будуть забезпечені замовленнями на внутрішньому ринку, то за сприятливої інвестиційної ситуації вони матимуть ресурси і на реіндустріалізацію, і на добування та переоснащення підприємств, яких бракує для завершення повного виробничого циклу. Але нас непокоять не лише питання суто виробничі, а й охорона здоров'я трудівників, безпека їхньої праці тощо.

– З огляду на позитивне й негативне, який на сьогодні баланс інвестиційних впливів у галузь і фактичного згорання низки виробництв?

– Інвестиції в основний капітал підприємств зростають, найбільш суттєво – у виробництво основної органічної хімпродукції, мінеральних добрив і азотних сполук. Приріст прямих іноземних інвестицій у цілому добре прислужився – щоправда, на рівні окремих підприємств і секторів, просунутих із погляду технологій та енергозберігання. Так, 2011 року ТзОВ «Карпатнафтохім» відновило випуск продукції, наростило свою виробничу потужність за рахунок введення в експлуатацію новітніх технологій виробництва суспензійного ПВХ, хлору і каустичної соди. Цього ж року в ПАТ «Кримський Титан» завершено будівництво суперсучасного нового виробництва з випуску сірчані кислоти потужністю 600 тис. т/рік і розширено випуск пігментного двоокису титану з 80–108 тис. т/рік. Виробник медпрепаратів ВАТ «Фармак» нині реалізує інвестпроект на суму до 15 млн дол. для виробництва активних фармингредієнтів, і п'ята частина продукції експортуватиметься. У жовтні 2011-го у ВАТ «Одеський припортовий завод»

прийнято програму модернізації підприємства. Вона передбачає інвестиції у розмірі 50 млн євро, за рахунок яких планується отримати щорічну економію 64 млн куб. м природного газу та 700 тис. кВт/год електроенергії. Значний обсяг капіталовкладень освоєно на ПАТ «Горлівський Стирол» – близько 420 млн грн, з яких 120 млн грн інвестовано в реанімацію та запуск третього аміачного агрегата.

Такі дії керівників, роботодавців, інвесторів заслуговують на повагу і підтримку держави, яка повинна й надалі створювати сприятливі умови для розвитку підприємств хімкомплексу. Минулоріч зросло вітчизняне хімічне (на 29,9%) та фармацевтичне (на 2,5%) виробництво.

А ось обсяги первинної переробки нафти впали на 18,8%. І, на жаль, деякі нафтопереробні підприємства призупиняють господарську діяльність. А серед них такі унікальні, містоутворюючі заводи, як Лисичанський, Одеський НПЗ та ін. Уряд повинен зробити все можливе, щоб відновити їх роботу.

– Працівники АПК України давньою нарікають, що імпортна продукція дешевша за вітчизняну.

– Ніде правди діти, позиція імпоротної продукції на українському ринку посилюється, особливо, як я вже казав, хімічного імпорту, який за останнє десятиліття сягнув максимуму. Але наш ринок перенасичений так само й імпортними ліками, при цьому вітчизняні фармпідприємства виробляють аналогічні ліки кращої якості. Багато є нелогічного й малозрозумілого: до прикладу, надзвичайно зросли імпорتنі поставки нафтопродуктів, у той час як три найбільших заводи-виробники – Лисичанський, Кременчуцький та Одеський – виробляють паливо євростандарту «Євро-4», що нічим не відрізняється від закордонного. Прикро, що на цьому заробляє іноземний виробник, а не вітчизняний. Ми направляли листи державним керівникам, включно з міністром енергетики та вугільної промисловості України, неодноразово озвучували загалом проблему на зустрічах із високопосадовцями. Загалом, як базовий документ нині потрібна Державна програма розвитку і реформування галузі, виведення хімовиробництва на сучасний науково-технологічний рівень, проектні й науково-дослідні розробки. Адже модернізація, підвищення енергоефективності й дає потужний поштовх до розвитку сучасного виробництва, зростання продуктивності праці. Але все традиційно наштовхується на брак фінансів. Однак ЦР профспілки і Союз хіміків України вживають заходів для появи, ухвалення та реалізації такої програми.

– Але модернізація завжди провокує скорочення чисельності працівників. Наскільки надійно вони захищені в сфері хімнафтохімпрому України?

– Передусім, укладено три галузеві угоди з центральними орга-

ВАСИЛЬ МОЙСЮК: «ЗБЕРЕЖЕННЯ Й РОЗВИТОК ВІТЧИЗНЯНОГО ВИРОБНИЦТВА – ЗАПОРУКА ГІДНОЇ ПРАЦІ»

Працівники хімічних та нафтохімічних галузей України, які 27 травня відзначили професійне свято – День хіміка, перебувають у доволі складному становищі. Складність полягає передусім у зіткненні протилежних тенденцій, мимовільним заручником чого виявилася ця сфера народного господарського комплексу: зарубіжні інвестиції, імпорту продукції – і зусилля для розвитку вітчизняного виробництва. Профспілка працівників хімнафтохімпрому України, її Центральна рада, яку очолює Василь Мойсюк, докладає всіх зусиль задля збереження й розвитку виробництва, його преферентної частки у внутрішньому споживчому ринку, забезпечення законних соціально-трудоових прав і гарантій працівників.

нами влади, роботодавцями. Діють 233 колдоговори, які захищають майже 100% працівників. Точніше – 99,4%. Завдяки жорсткій позиції ЦР профспілки стосовно звільнення обов'язково процедура погодження з нами такого роду намірів до певної міри стримувала роботодавців, які не наважувалися брагуально звільняти людей. Зрештою, більш ніж удвічі зменшилася кількість працівників, що підлягають скороченню. Але, на жаль, умови зайнятості стають нестабільними, негарантованими, адже роботодавець весь час намагається замінити постійних працівників тимчасовими, вдаючись до аутстафінгу, аутсорсингу тощо, тобто нетипових форм зайнятості. З подібними діями роботодавців чи не першим у галузі зіткнувся голова об'єднаного профкому «Лукоор-Карпатнафтохім» Олег Кушлик, і він – до честі його буде сказано – довівся, що за переведеними працівниками 2 роки зберігаються гарантії чинного колдоговору, місце роботи, оплати праці, перебування під захистом профспілки тощо.

– Така робота – добра мотивація для працівників стосовно профспілкового членства.

– Мотивація членства – одне з найбільш актуальних питань для всіх організацій профспілки. І я хочу похвалити наші обкоми і первинки: вони постійно працюють у цьому напрямі. Івано-Франківська об'єднана організація торік розробила методичний довідник, де, зокрема, є чимало прикладів успішної роботи профорганізацій; в Одесі схвалено досвід профкому ОПЗ, де всі без винятку працівники – члени профспілки; Полтавська організація охопила профчленством 96% працівників, багато працює з молоддю, проводить у школах змістовні профуроки; на Київщині приділяють велику увагу студентам, зокрема Білоцерківського механіко-енергетичного коледжу, що готує фахівців для нафтохімічної галузі, і уже 6 років виплачують дві профспілкові стипендії кращим профактивістам цього навчального закладу. Добре працюють з молоддю на Луганщині, Харківщині, в АР Крим. А загалом найкраща мотивація – постійна, послідовна і, головне, успішна робота профорганізацій із захисту прав та інтересів трудівників. Це – найвагоміший аргумент! Водночас питання, які доводяться вирішувати, далеко не прості. Це досягнення належної охорони й безпеки праці, ліквідація заборгованості із зарплати, затвердження й дотримання з боку роботодавців усіх складових соцпакету для працівників тощо. До слова, ми опікуємося й питанням гідного кадрового резерву, готуємо добре навчену зміну. Проблеми поступово розв'язуються, надто коли очільники й члени профкомів – грамотні фахівці, надійні соцпартнери, що серйозно і з ентузіазмом ставлять до профспілкової справи.

ЖИТОМИРЩИНА

ТРУДОВИЙ КОДЕКС – ПОГЛЯД ПРОФАКТИВУ

У Будинку спілок ФПО відбувся куштовий семінар-нарада з питань проекту Трудового кодексу України за участю профактиву Житомирської, Вінницької, Рівненської, Хмельницької областей.

У роботі заходу взяли участь заступник голови Житомирської облдержадміністрації Віктор Балюрко, заступник Голови Федерації профспілок України Сергій Українець, керівник департаменту правового захисту ФПУ Ірина Тубелєць, радник із правових питань департаменту правового захисту ФПУ Валентина Позинич, керівники окремих управлінь облдержадміністрації, обласних державних служб, голови координаційних рад профспілок, члени Молодіжної ради ФПО, профспілковий актив, представники засобів масової інформації –

всього близько 240 осіб. Проведення семінару мало на меті роз'яснити окремі положення проекту Трудового кодексу, що мають важливе значення для захисту трудових прав найманих працівників. Інформація, з якою виступили Сергій Українець, Ірина Тубелєць, Валентина Позинич, була позитивно сприйнята присутніми в залі. Відбулося активне обговорення проекту Трудового кодексу, висловлено пропозиції та бачення окремих його положень.

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ
ВІДДІЛ ФПО

ЧЕРНІГІВЩИНА

ОБЕРЕЖНА ПОЗИЦІЯ ПРОФСПІЛКИ ОСВІТЯН

Нещодавно відбулася нарада з головами районних і міських структурних ланок обласної організації Профспілки працівників освіти і науки України, а також голів первинних профорганізацій вищих навчальних закладів, на якій було розглянуто низку важливих питань, ключовим з яких була позиція профспілки щодо можливого ухвалення найближчим часом Трудового кодексу України.

На нараді з інформацією щодо цього питання виступили голова Чернігівської обласної організації профспілки Тетяна Матвеева та юрист консультанта організації Олексій Лугина. Промовці зазначили, що завдяки послідовним і взаємним діям представників профспілок у проекті Трудового кодексу збережені соціальні норми Кодексу законів про працю України і повноваження профспілок у сфері захисту трудових прав працівників. Водночас на всіх етапах роботи над проектом кодексу предметом суперечностей залишалися питання стосовно права на участь працівників в управлінні підприємством, гарантії працівникам під час страйку, контролю та нагляду за дотриманням трудового законодавства та ін. Незважаючи на складний переговорний процес, представники профспілок відхилили спроби роботодавців значно скоротити кількість підстав звільнення члена профспілки, що мають погоджуватися з профкомом; включити до складу мінімальної зарплати доплати і надбавки; виключити норму, що передбачає встановлення тарифу

ставки робітника першого розряду в розмірі, який перевищує мінімальну заробітну плату, відомитися від чіткого визначення відповідальності роботодавця за затримку зарплати та багато іншого. Однак, попри величезні досягнення в переговорному процесі, профспілками громада стурбована тим, щоб документ було ухвалено саме в тій редакції, яку підготував профільний комітет Верховної Ради України. На нараді обласної організації профспілки також розглядалося іще одне актуальне питання: проведення оздоровчої кампанії влітку 2012 року. Так, цього року понад 200 дітей спільно матимуть змогу відпочити та оздоровитися на березі Чорного моря у таборі «Чемпіон» (м. Скадовськ). Не залишилося поза увагою і питання репрезентативності районних і міських організацій профспілки. Було вирішено активізувати цю роботу і завершити необхідні процедури якомога скоріше.

ВІТАЛІЙ КОПИШ,
ОБЛАСНА ОРГАНІЗАЦІЯ
ПРОФСПІЛКИ

ІВАНО-ФРАНКІВЩИНА

НА ПЕРШОМУ ПЛАНІ – ЗАКОНОДАВСТВО ПРО ПРАЦЮ

Одним із головних завдань, що визначені у Законі України «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності», є здійснення представництва й захист трудових, соціально-економічних прав та інтересів членів профспілок в органах державної влади й місцевого самоврядування, у відносинах із роботодавцями, а також з іншими об'єднаннями громадян. Рада профспілок області виконує ці завдання завдяки здійсненню громадського контролю за дотриманням законодавства про працю на підприємствах, в установах, організаціях, де діють профспілкові організації.

З а словами начальника юридичного відділу, правового інспектора праці РІОУ Ульяні Гураля, членам профспілок безплатно надається правова допомога у формі консультацій, складаються позовні заяви та інші процесуальні документи, здійснюється представництво інтересів членів профспілок у судах.

На виконання повноважень щодо здійснення громадського контролю за дотриманням законодавства про працю за звітний період 2007–2012 рр. юридична служба Ради профспілок області провела 150 перевірок дотримання вимог законодавства про працю. Виявлено 7143 порушення, направлено 147 подань роботодавцям і звернень до органів влади. Добровільно роботодавці усунули тільки 103 подання.

Аналіз профспілкових перевірок свідчить, що переважно більшість порушень порушення з оплати праці, як-от недотримання строків виплати зарплати, несвочасний розрахунок у разі звільнення працівника, недотримання норм галузевих угод при встановленні тарифних ставок та окладів,

непроведення індексації зарплати та ін. На окремих підприємствах зафіксовано порушення порядку звільнення та переведення працівників, впровадження неповного робочого часу, спостерігаються відмови в призначенні пільгової пенсії – через те, що не проведено атестацію робочих місць.

Відомо низький рівень усунування порушень законодавства про працю пояснюється нехтуванням роботодавцями вимогами чинного законодавства. А коли йдеться про поновлення незаконно звільнених працівників, то роботодавці посилюються на врегулювання спору в судовому порядку, що виявляється тривалим і затяжним процесом.

Завдяки правовій допомозі юридичної служби Ради профспілок області за звітний період було винесено 115 судових рішень на користь працівників і стягнуто згідно з рішеннями 237 758 грн заборгованих підприємствами сум. Системною є практика проведення спільних перевірок із державними інспекторами Територіальної державної інспекції праці (за звітний період їх налічується 36). Такі спільні перевірки сприя-

ють дієвому захисту трудових прав працівників, значно посилюють відповідальність керівників-порушників.

Громадський контроль за дотриманням законодавства про працю на місцях профспілками нерідко доводиться здійснювати в складних умовах. Так, у звітному періоді спостерігалися непоодинокі випадки порушення прав незвільнених голів профспілкових комітетів і членів виборних профспілкових органів підприємств та організацій: керівники незаконно притягують їх до дисциплінарної відповідальності чи звільняють із роботи з грубими порушеннями трудового законодавства та законодавства про профспілки. Якщо профлідер не спроможний обстояти свої права, то йому дуже важко виконувати повноваження щодо захисту прав членів профспілки, особливо, коли йдеться про розірвання трудового договору з керівником підприємства, який порушує законодавство про працю, колективні договори та угоди чи профспілки.

Така ситуація свідчить про необхідність нагального вдосконалення форм громадського контролю за

дотриманням законодавства про працю, зміцнення правових служб профспілок, адже з 19 обласних організацій профспілок тільки у 5 працюють правові інспектори праці.

Для посилення громадського контролю за дотриманням законодавства про працю профспілкова сторона внесла пропозиції та звернулася до Всеукраїнських профспілок та їх ланок: відновити правову інспекцію праці, а в кожній первинній профспілковій організації – громадських інспекторів праці, зміцнити правову службу профспілок, у тому числі спеціалістами, які пройшли підготовку в профспілкових навчальних закладах. Юристи запропонували на законодавчому рівні закріпити право за правовими інспекторами праці накладати штрафи на посадових осіб, що винні у порушенні законодавства про працю.

Сподіваємося, що пропозиції профспілкової сторони будуть реалізовані. Це значно посилить роль і дієвість профспілок у здійсненні контролю за дотриманням законодавства про працю.

СЕРГІЙ ЛИЗАНЧУК

Протягом багатьох років Федерацію профспілок України цікавить не лише питання трудових відносин, а й увесь аспект соціально-економічного розвитку України. Тож системно підходячи до комплексу реформ, що проводяться в нашій державі та ініціюються Президентом України, ФПУ не оминула й затягнуту в часі (22 роки!) земельну реформу, яка непокоїть чи не кожного українця. Мораторій на продаж землі, довготривале блукання кабінетами й складна процедура отримання актів на землю – це далеко не повний перелік невирішених питань. Тож аби розібратися у ситуації, що нині склалася із землею, 30–31 травня у Києві за підтримки Регіонального представництва Фонду ім. Ф. Еберта в Україні і Білорусі відбувся профспілковий форум «Земельна реформа та сталий розвиток села: роль профспілок».

“Активізація діалогу влади з профспілками, з'ясування їх позицій забезпечить під час проведення земельної реформи захист прав власників земельних ділянок і врахує інтереси як сільських мешканців – власників землі, так і інших громадян, які не мають землі.

УКРАЇНСЬКА ЗЕМЛЯ: НІ ДЕРЖАВІ, НІ ЛЮДЯМ?

«Нині ми пішли до проведення соціально відповідальної, економічно обґрунтованої та конкурентно перспективної земельної реформи, принаймні вона така має бути. Під час підготовки до цього заходу ми зрозуміли, що буде неправильно, якщо ми проведемо закритий, виключно профспілковий форум, тому що навряд чи ми змогли б побачити повною мірою весь аспект цієї складної реформи. Тож було вирішено значно розширити коло учасників», – зауважив заступник Голови ФПУ Сергій Кондрюк. Так, до визначення нагальних потреб і викликів щодо порушеного питання долучилися представники ФПУ, профспілки АПК України, Верховної Ради, Мінагрополітики, громадських організацій, міжнародні фахівці, голови сільських і селищних рад та ін. У ході заходу профспілки представили законодавчі ініціативи у сфері земельної реформи і сталого розвитку села.

Земельна реформа є складовою економічної реформи, що здійснюється в Україні у зв'язку з переходом економіки держави до ринкових відносин. Метою

цієї реформи насамперед є визначення правових та економічних засад організації й функціонування ринку землі. А от ті завдання є створення необхідних економічних і політичних умов для формування в аграрному секторі ринкового середовища.

Проте через відсутність системної, цілісної та послідовної державної політики й брак інформації більшість громадян країни вважає, що запровадження ринку земель сільськогосподарського призначення призведе до втрати ними своїх земельних ділянок, унеможливить користування землями громад-

Близько 1 млн га

землі у сільській місцевості використовуються незаконно, і в цьому винна держава, яка не залишає фермерам і директорам підприємств вибору, адже закону про порядок проведення земельних торгів досі немає.

ського фонду, вихід до лісу, води тощо. Як наслідок, значна частина суспільства виступає проти відміни мораторію на продаж земель сільськогосподарського призначення.

Тим часом у суспільстві спостерігається незадоволення станом земельних питань, адже більшість сільських жителів мають у власності земельні ділянки, але не можуть цією власністю повноцінно розпорядитися через мораторій на землю. Також маємо проблему концентрації земельних ресурсів у руках великих холдингів і, як наслідок, структура сільського господарства є мало сегментарною, що призводить до знищення родючості земель і відтак – витіснення із традиційного села робочих місць, зменшення надходжень до місцевих бюджетів.

Досвід розвинених країн показує, що в основу економічної моделі має бути покладено ринкові відносини купівлі-продажу чітко встановлених прав власності на землю. Отже, торгівля здійснюється цими правами, а не землею, тобто існує чіткий механізм системи власності. Україні потрібне всеохоплююче формалізоване законодавство про власність. Система законів має відповідати

засобам життя і діяльності людей. Законодавство багатьох європейських країн (Франція, Німеччина, Польща, Швеція та ін.) передбачає існування системи регулювання обороту земель сільськогосподарського призначення, враховуючи характерні історичні або національні особливості, економічну чи соціальну ситуацію в кожній країні.

У своєму виступі в рамках форуму радник голови Комітету Верховної Ради України з питань аграрної політики та земельних відносин Микола Калюжний розповів про ініціативи ВРУ щодо вдосконалення законодавчої бази формування та розвитку ринку земель. «Я вважаю, що законопроекти конче необхідні державі, особливо Закон України «Про земельні торги». Держава і бюджет нині втрачають величезні кошти: ми не можемо нада-

ти можливість бізнесу прозоро купити земельні ділянки на аукціоні... Однак, я вважаю, що найближчим часом відповідні законопроекти будуть прийняті, що розблокує принаймні один сегмент – земельні торги на ринку земель для сільськогосподарського призначення», – зауважив Микола Калюжний.

Огляд законодавства України щодо аграрної політики та земельних відносин був покладений в основу виступу заступника міністра аграрної політики та продовольства України Олександра Сеня. «Або ми продовжуємо земельну реформу і до права володіти й використовувати землю даємо право й розпоряджатися, або ми повертаємо землю в державну власність. Я не думаю, що можна апріорі ставити питання щодо повернення землі в державну власність – це абсолютно неможливо, тому

ми повинні дати людям право розпоряджатися нею... З іншої сторони, реалізація земельної реформи має стати подальшим економічним стимулом розвитку сільськогосподарського виробництва – це... може, навіть і головна мета», – наголосив Олександр Сень.

Учасники профспілкового форуму дійшли висновку, що сьогодні нарізала необхідність здійснити комплексну ревізію підходів, сформулювати цілісну й зрозумілу політику держави стосовно сільських територій, після чого розробити базові стратегічні документи і на цій основі систематизувати й реформувати всю базу законодавства, державних програм, механізмів та інструментів, державної підтримки й стимулювання розвитку. Земельна реформа має бути спрямована на соціальний розвиток села, збереження його соціальної інфраструктури, що в законопроекті «Про ринок землі» в повному обсязі не передбачається.

АННА РЕПІЧ, «ПВ»

СПІЛЬНИМИ ЗУСИЛЛЯМИ

Міністр аграрної політики та продовольства України Микола Присяжнюк багато сподівань покладає на профспілки. За його словами, ми не зможемо тільки силами держави що-небудь змінити в Україні. Необхідно пробудити українське суспільство, й, зрозуміло, що профспілки не можуть бути осторонь цього процесу.

ІРИНА СИНЯВСЬКА,

РАДНИК МІНІСТРА АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПРОДОВОЛЬСТВА УКРАЇНИ

Людина з ознаками інвалідності зазвичай сумнівається за здоров'я, а її працездатності можна позздрити

Фахівці міжрегіональних центрів найкраще орієнтуються, на що здатні люди з обмеженими можливостями

ОСОБЛИВІ ПОТРЕБИ

РАЙСА ЧИРВА,
«ПВ»

Якщо ти маєш серйозну фізичну ваду, можеш розпрощатися з престижною роботою. На щастя, цей постулат стає все менш категоричним. Навпаки, робота із розв'язання проблем інвалідів, зокрема щодо їх працевлаштування, набуває в Україні планомирного, системного характеру. Та чи означає це, що українське суспільство готове сприймати людей з особливими потребами? Самі інваліди на це запитання відповідають негативно. Бо вони щодня стикаються з непереборними перешкодами не тільки в пошуках роботи, а й елементарному пересуванні до робочого місця.

ДЕ ЗНАЙТИ... ІНВАЛІДА?

Чисельність інвалідів у нашій державі з кожним роком зростає. За останнє десятиріччя вона сягнула 2,6 млн осіб. А це, бідкаються експерти, 5% від загальної чисельності українського населення. При цьому кількість працюючих у складі всього зайнятого населення вражає своєю мізерністю – всього 1,6%. Щоб було зрозуміліше: із кожних 100 інвалідів унаслідок трудового каліцтва та професійного захворювання трудовою діяльністю зайняті всього 6 осіб, а з усієї

чисельності інвалідів з дитинства – лише 10,5%.

Чому так стрімко зростає чисельність інвалідів? Адже ми не маємо ні війн, ані збройних конфліктів. Та достатньо інших причин: природні катаклізми, техногенні катастрофи, дорожньо-транспортні пригоди, вроджені патології, онкологічні захворювання. Цей перелік можна продовжити. Та від цього проблем, з якими стикаються люди з особливими потребами, не поменшає. Власне, їхні проблеми нічим кардинально не відрізняються від таких у здорових та дужих людей. Робота,

житло та кошти. Причому частіше не на життя, а на зубожіле існування.

За українським законодавством, лише 4% загальної чисельності робочих

Із понад **2,7** млн

загальної кількості інвалідів в Україні працевлаштовано близько 600 тис., що є невисоким показником порівняно з іншими країнами.

місць на підприємстві мають належати людям з інвалідністю. Однак і вони не мають роботи. Чимало роботодавців тлумачать цей закон по-своєму. Щоб і законодавство не порушувати, і звітність утримувати на належному рівні, вони ладні просто знайти підходящу кандидатуру, яка б погодилась поділитись своїми документами «для звіту». Спритні керівники готові платити мінімальну заробітну плату – не більше 1 тис. гривень і не мати клопоту зі створенням робочого місця та належних санітарно-гігієнічних умов. Експерти кажуть, що багато людей з особливими потребами саме таким чином і працевлаштовані. Себто – виключно на папері.

Трапляються навіть курйози. Так, на одній з київських фірм людина з обмеженими можливостями значиться... кур'єром. Воно б, може, і нічого, але цей чоловік уже кілька років не встає з ліжка.

Чому ж інваліди змирилися із порушенням своїх прав? На те існують дві причини: одні не знають, що взагалі мають право на гідне працевлаштування, а інші елементарно ухиляються від роботи. Їх така ситуація цілком влаштовує.

Голова Харківської громадської організації незрячих юристів Олег Петлюк констатує: «У супереч сус-

“ За даними Міжнародної організації праці, збитки від виведення інвалідів з ринку праці складають до 15% ВВП. Не маючи доступу до освіти, вони приречені на низькі заробітки.

Рівень економічно неактивного населення серед людей з інвалідністю вдовічі, а то й утричі вищий, ніж серед здорових людей. Сьогодні в світі нараховується 650 млн інвалідів, 80% з яких проживають у країнах, що розвиваються, тобто бідних. Як бачимо, бідність та інвалідність пов'язані між собою. Аби розірвати це коло, потрібні зусилля на глобальному та національному рівнях.

ВАСИЛЬ КОСТРИЦЯ,
НАЦІОНАЛЬНИЙ
КООРДИНАТОР
МІЖНАРОДНОЇ
ОРГАНІЗАЦІЇ
ПРАЦІ В
УКРАЇНІ

пільній думці, що проблема працевлаштування осіб з інвалідністю існує, насправді дуже мало людей з обмеженими можливостями прагнуть працювати».

ІНВАЛІД НЕ ОЗНАЧАЄ НЕПРАЦЕЗДАТНИЙ

Насправді серед людей з особливими потребами дуже мало абсолютно не-

працездатних людей. Бо за великого бажання зусилля будь-якої людини, навіть із певними вадами, можна спрямувати в потрібне русло. Тільки далекі від спілкування з інвалідами не можуть збагнути, куди прилаштувати інваліда, яку діяльність йому довірити. А от фахівці міжрегіональних центрів найкраще орієнтуються, на що здатні люди з обмеженими можливостями. Скажімо, може

ВІД 50 ДО 100

У законодавстві, яке регулює кількість робочих місць для інвалідів, очікуються зміни. Парламент більшістю голосів ухвалив у першому читанні відповідний проєкт, запропонований урядом, де передбачено суттєве (п'ятиразове) збільшення штрафних санкцій за порушення норм працевлаштування інвалідів. Якщо ж посадовці, наділені правом приймати та звільняти з роботи, а також фізичні особи, які використовують найману працю, знехтують цими нормами, на них накладатиметься штраф у розмірі від 50 до 100 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян. Щоб не опинитися серед штрафників, роботодавці мусять своєчасно надавати звіт про зайнятість та працевлаштування відповідної категорії працівників до Фонду соціального захисту інвалідів.

Депутати також готові проголосувати за внесення змін до Закону України «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні».

Ще донедавна побутував стереотип, що інвалід здатен виконувати лише чорну роботу на взуттєвому підприємстві

ОСОБЛИВИХ ЛЮДЕЙ

така людина бути агентом з туризму? Ще й як. Навіть та, що пересувається на візку. І таких прикладів чимало. Може працювати програмістом, дизайнером, оператором комп'ютерного набору, коректором? Чому б ні? І це не може не тішити, бо ще донедавна побутував стереотип, що інвалід здатен виконувати лише чорну роботу на взуттєвому підприємстві.

Сьогодні інваліди, які мають відповідну освіту, працюють лікарями, вчителями. Багато серед них і таких спеціалістів, як перукарі, манікюрниці, педикюрниці, візажисти, флористи, кравчині, конторські службовці, бармени, кондитери, касири тощо. Іншими словами, працюють на рівні з абсолютно здоровими людьми. Людина з ознаками інвалідності, яка хоче знайти себе в цьому житті, зазвичай сумлінніша за здорову, а її працездатності можна позаздрити. Фахівці пояснюють це тим, що в такий спосіб організм відновлює та регулює баланс – втрачені можливості компенсуються набутими. Незаперечний факт: зі слабозрячих виходять надзвичайно вправні масажисти.

Та дуже часто бажання перебувати в статусі працездатного нагтовхується на проблему доступності робочого місця. Про необхідність спорудження пан-

дусів, аби інваліди могли без сторонньої допомоги здолати сходи, говорять не один рік. Та справа просувається доволі повільно. Подекуди пандуси зводять без урахування будь-яких будівельних норм. Наприклад, новий бізнес-центр на проспекті Чорновола у Києві «відрапортував» про турботу щодо інвалідів. Але інваліди, які намагалися підвестися цим пандусом, дуже прагнуть познайомитися з людиною, яка його встановила, та змусити її саму подолати його на візку. Проектувальники зробили настільки крутий спуск, що той, хто пересувається на інвалідному візку, ризикує розбитися на смерть, спускаючись униз.

На щастя, значну частину офісної роботи працівники з особливими потребами можуть виконувати, не виходячи з дому. Це гідний винахід для інвалідів, яким важко пересуватися. Та самі інваліди про «домашню» роботу говорять із сумом: ми й так, мовляв, живемо поза світом, а нас практично позбавляють можливості спілкуватися з іншими людьми.

КЛОПІТ ДЛЯ РОБОТОДАВЦІВ?

Часто люди з особливими потребами нарікають, що підприємства не хочуть працевлаштовувати інва-

РЕАЛЬНА ДОПОМОГА ІНВАЛІДАМ

В Україні функціонують шість міжрегіональних центрів професійної реабілітації інвалідів. Усі вони підпорядковані Міністерству праці та соціальної політики. Це заклади, де люди з фізичними вадами можуть як здобути професію та отримати курс лікування, так і психологічно адаптуватися до оточення. Центри дбають не лише про навчання чи підвищення кваліфікації інвалідів, а й про їх майбутнє працевлаштування.

Щоб працевлаштувати людину з інвалідністю на прийнятну роботу з гідною оплатою праці, спеціалісти Центру зайнятості насамперед докладно з'ясовують види робіт, які за станом здоров'я може виконувати конкретна особа. Відтак пошук роботи інвалідам здійснюється з урахуванням наявних у них кваліфікацій, знань та побажань, але обов'язково згідно з рекомендаціями медико-соціальної експертної комісії.

За даними статистики, 30% слухачів міжрегіональних центрів працевлаштування на вигідних умовах і з гідною оплатою праці, 10% продовжують навчання у вищих навчальних закладах.

лідів. Прямо не відмовляють, але й «так» не кажуть. І хоча це стосується лише окремих підприємств, проблема залишається. Між тим, кажуть експерти, порівняно з європейськими країнами, які переживають економічно-фінансову кризу, Україна має не найгірший показник працевлаштуваних інвалідів. Загалом у нашій країні сьогодні працюють 600 тис. людей з обмеженими можливостями,

чверть яких становлять працюючі пенсіонери з інвалідністю.

Однак добровільно брати на роботу інвалідів навряд чи хто погодиться. Скажуть, що за нинішнього рівня безробіття здорової частини населення є вибір. Тож в Україні законодавчо встановили кількість робочих місць на підприємстві для людей з інвалідністю. Скажімо, на фірмі, де працюють 8–25

осіб, має бути хоча б одна з особливими потребами. Якщо підприємство більше, таких працівників має бути 4%. Не виконали норму – штрафні санкції: в розмірі половини середньої річної заробітної плати за кожне робоче місце, призначене для інваліда, – для підприємств, де працюють 8–15 осіб, і в розмірі середньої річної зарплати на підприємстві – для тих, де більше 15 працівників.

Насправді ж, законослухняні керівники фірм та підприємств мають бути зацікавлені в працевлаштуванні таких осіб, бо отримують певні пільги. Однак хтось перевиконає нормативи, а дехто чомусь не дотягне. І переходить до розряду «порушників», відтак змушений сплачувати чималі штрафи. Якщо зміни до відповідного законопроект парламент ухвалить і в другому читанні, підприємства зазнають збитків на порожньому місці.

Фактично, роботодавець зобов'язаний за певних умов або взяти на роботу людину з особливими потребами, або, якщо не може чи не хоче цього робити, має сплачувати певну суму до державного бюджету. Так, якщо за квотою підприємство мало б створити одне робоче місце для інваліда, але не створило, воно повинне сплатити річну заробітну плату одного працівника.

Експерти зазначають: спостерігається тенденція, за якої підприємства не ухильються від нормативу, а отже, переважна більшість виконує вимоги законодавства. А це означає, що люди з особливими потребами не залишаються наодинці зі своїм каліцтвом, відчувають, що вони потрібні суспільству.

ФОТО КИРИЛА ЛАТИШЕВА

ПІВДЕННА ОСЕТІЯ

ЗАСТРАЙКУВАЛИ
ОЗЕЛЕНЮВАЧІ

Працівники міського господарства Цхинвала вийшли на Театральну площу міста, вимагаючи відставки директора департаменту озеленення Таймураза Кулумбегова, повідомляє «Кавказский узел».

Робітники звинувачують Кулумбегова в некомпетентності, невмінні працювати, а також зловживанні службовим становищем. Вони зазначають, що директор – родич віце-прем'єра Доментія Кулумбегова

ва з команди експрем'єр-міністра, який виконував обов'язки глави Південної Осетії Вади́ма Бровцева. До протестувальників звернулися представники мерії з вимогою вийти на роботу, проте люди відмовилися. Як заявляють озеленювачі, керівництво підприємства за роботу їм не платить, не забезпечує належним посадковим матеріалом, а інвентар і спеодяг для робіт вони змушені купувати за власні кошти.

ІЗРАЇЛЬ

КОНФЛІКТ ЗБРОЯРІВ

Триває страйк робітників підприємства «Елісра», що належить оборонному концерну «Ельбіт Маарахот», контрольним пакетом якого володіє підприємець Мікі Федерман.

Як повідомляють «Профсоюзи сьогодні», персонал «Елісра» вимагає підвищення зарплати й однакових бонусів. Переговори, проведені напередодні комітетом робітників, представниками Гістадру-

ту (Всеізраїльського об'єднання профспілок) та адміністрацією підприємства, виявилися безрезультатними. Збитки, завдані «Елісра» акцією протесту, складають на сьогодні 16 млн доларів.

ГВІНЕЯ

ПРОТЕСТ РУДОКОПІВ

Працівники гірничозбагачувального комбінату Friguia в Гвінеї, що належить російській алюмінієвій корпорації «Русал», оголосили страйк, який паралізував роботу підприємства.

Як повідомляє інформаційне агентство Reuters, робітники вимагають збільшення розміру мінімальної зарплати до 400 доларів на місяць, а також виплати коштів на медичне оздоровлення. Водночас представники «Русалу» заявляють, що страйк є незаконним. За

їхніми словами, компанія буде вживати всіх заходів, щоб він закінчився якомога раніше. В «Русалі» зазначають, що, незважаючи на акцію протесту, втрати на виробництві будуть незначними і не вплинуть на загальні показники алюмінієвої корпорації.

ДО ВІДОМА

Комплекс Friguia є найбільшим підприємством Гвінеї, яка, в свою чергу, посідає перше місце в світі за експортом бокситів, третина світових запасів яких зосереджена в цій країні. Боксити використовуються для отримання глинозему, необхідного для виробництва алюмінію.

БІЛОРУСЬ

Відбулася робоча зустріч голови Федерації профспілок Білорусі Леоніда Козика з президентом країни Олександром Лукашенко. Основними темами обговорення стали питання регулювання трудових відносин через трудові договори, участь ФПБ у суспільно важливих подіях і заходах, оздоровлення трудящих.

ПРОФЛІДЕР ЗУСТРІВСЯ
З ПРЕЗИДЕНТОМ

Як повідомляє прес-служба Федерації профспілок Білорусі, Олександр Лукашенко підтримав позицію національного профцентру про необхідність усунення проталін у законодавстві, які стосуються регулювання трудових взаємовідносин через колективні договори. У ході зустрічі також шлося про діяльність виробничих колективів, необхідність постійного зростання зарплат, а також стримування цін і тарифів на основні види послуг.

Голова ФПБ Леонід Козик поінформував главу держави про роботу ФПБ щодо оздоровлення трудящих у профспілкових санаторіях. Так, на сьогодні в системі «Білпрофспілкокурорт» діють 12 санаторіїв. Ще один найближ-

чим часом буде введений в експлуатацію. Протягом року в санаторно-курортних установах ФПБ оздоровлюються понад 100 тис. осіб. Окрім медичних послуг тут широко розвивається сфера організації дозвілля відпочивальників: будуються нові культурно-ділові центри, спортивні зали, кафе, торговельні об'єкти. Олександр Лукашенко підтримав активну діяльність національного профцентру в цьому напрямі.

Велику увагу Федерація

пріділяє організації літнього відпочинку дітей. Заміські оздоровчі табори за необхідності облаштовуються в санаторіях, на спортивних і туристичних базах ФПБ. Активно працюють літні спортивні табори, де відпочивають і проводять тренування учні дитячо-юнацьких спортивних шкіл Федерації. Успіхи профспілкових спортсменів, які часто стають призерами різноманітних змагань міжнародного рівня, неодноразово відзначені президентом країни.

У питанні розвитку сфери освіти Леонід Козик особливо наголосив на подальшому вдосконаленні профспілкового вишу ФПБ – Міжнародного університету «МІТСВ». Навчальний заклад постійно розширює наукову діяльність, примножує міжнародні контакти.

Президент також ознайомився з благоїдною діяльністю національного профцентру, дізнався про постійну акцію «Профспілки – дітям», акції підтримки самотніх ветеранів. Леонід Козик розповів про те, що ФПБ бере активну участь у будівництві нового приміщення Музею Великої Вітчизняної війни, на яке Національний профцентр уже перерахував понад 400 млн рублів.

Під час зустрічі Олександра Лукашенка з головою ФПБ обговорювалась ситуація на підприємстві «Граніт» (Брестська обл.). Було прийнято рішення, що Леонід Козик найближчим часом особисто відвідає виробництво, зустріне з трудовим колективом, ознайомиться з перспективами економічного розвитку заводу.

Понад 100 тис. осіб

оздоровлюються в профспілкових санаторіях протягом року.

ВІРМЕНІЯ

НА ЗАХИСТІ ПРАВ ЛЮДЕЙ

Нагороди за внесок у справу захисту прав людини, засновані газетою «Зораві», правозахисною організацією «23 серпня» та Міжнародним фондом Вірменії, цього року були вручені кільком державним, політичним, громадським і культурним діячам Вірменії. Церемонія нагородження вже стала традиційною. Переможці в 13 номінаціях визначалися за результатами опитування, яке проводила серед своїх

читачів газета «Зораві». У номінації «За внесок у справу активного захисту прав людини та підвищення рівня правових знань населення» нагороду отримав голова Конфедерації профспілок Вірменії Едуард Тумасян, який був удостоєний звання «Кращий громадянський діяч».

СТОРИНКУ ПІДГОТУВАЛА
ТЕТЯНА РУБАН, «ПВ»

СЕМІНАР

ЄДИНИЙ ВНЕСОК: ОСОБЛИВОСТІ НАРАХУВАННЯ

У Будинку профспілок України відбувся семінар із питань нарахування та сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування. Проводив навчання керівник соціально-економічного департаменту апарату ФПУ Віктор Іванкевич.

Заході взяла участь заступник директора департаменту надходження доходів – начальник відділу методології забезпечення платежів Пенсійного фонду України Людмила Польовик. У своєму виступі вона спинилася на питаннях, які стосуються осіб – платників єдиного страхового внеску, розмірів єдиного соціального внеску, використання вимог і нормативно-правових актів у вирішенні питань про віднесення тих чи інших виплат, на які нараховується єдиний соціальний внесок. Учасники семінару заслухали інформацію про особливості нарахування єдиного соціального внеску на зарплату (дохід) за роботу (надання послуг), строк виконання якої перевищує календарний місяць, компенсацію за невикористану відпустку, середню зарплату, виплачену за вимушеної прогулу за рішенням суду, путівки, видані за рахунок підприємств, суми матеріальної допомоги та інші виплати. Обговорено низку питань

щодо умов добровільної участі в загальнообов'язковому державному пенсійному страхуванні, порядку сплати єдиного внеску та надання звітності про це, проведення планових і позапланових перевірок та підстав для їх здійснення. Слухачі отримали відповіді на запитання про здійснення перевірок за зверненнями працівників стосовно повноти нарахування, сплати єдиного страхового внеску та фінансових санкцій у разі прострочення термінів його сплати, а також про співпрацю з цього питання з податковими та правоохоронними органами.

ТЕТЯНА РУБАН, «ПВ»
ФОТО АНАТОЛІЯ ЛИСЕНКА

НОВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ОСВІТІ ТА НАУЦІ

Продовжуючи нещодавно започатковану традицію зустрічі профспілкових лідерів із провідними науковцями, днями в навчально-методичному центрі профспілок відбувся семінар за участю Володимира Казимира – проректора з наукової роботи Чернігівського державного технологічного університету, доктора технічних наук, професора, лауреата Державної премії України в галузі науки і техніки.

Захід було організовано в рамках постійно діючого семінару для керівників і спеціалістів обласних організацій профспілок та Федерації профспілкових організацій Чернігівської області. Цього разу профспілкові лідери мали можливість ознайомитися з останніми науковими розробками Чернігівського державного технологічного університету – одного з провідних навчальних за-

кладів області, а також дізнатися, як використовуються новітні технології в освіті. За словами науковця, наразі в університеті активно розвиваються різні наукові напрями та проводяться дослідження в сфері телекомунікацій, зварювання, освітлювальних приладів, програмування тощо.

ВІТАЛІЙ КОПИШ,
ЧЕРНІГІВСЬКА ОБЛ.

ОСОБИСТІСТЬ

Нещодавно під час урочистої церемонії вшанування людей праці «Майстри Кіровоградщини», яку щороку проводить Федерація профспілок області, цей місцевий титул, серед інших професіоналів, було присвоєно й голові фермерського господарства «Високобайрацьке» Кіровоградського району Олексію Герасимову. Враховуючи привабливу соціально-економічну панораму господарства, неординарного керівника до місцевої профспілкової нагороди представив райком профспілки працівників АПК. Перетворення забутого Богом і людьми господарства й села у казку, без перебільшення, дорівнює подвигу. Сьогодні – це сучасне, прибуткове фермерське господарство, а Високим Байракам, завдяки підтримці ФГ, можна дати статус зразкового.

ВИСОКОБАЙРАЦЬКІ РЕАЛІЇ ТА МРІЇ

ВИРОБНИЦТВО – УСЬОМУ ГОЛОВА

Олексій Герасимов ніколи не шукав журавля в небі, тим паче легких грошей. Його, сільського хлопця, завжди тримала біля себе земля. Він і досі не знає, яка сила підштовхнула його очолити господарство з двомільйонним боргом (у тому числі із зарплати)... Виркутився завдяки друзям: один допоміг розрахуватися за електроенергію, інший купив два комбайни... Тоді дав людям слово погасити борг до копійки. А невдовзі не тільки розрахувався з боргами, а й узявся за реорганізацію. Найбільше досягнення, вважають працівники, що «нова мітла» нічого не зруйнувала, навпаки – надала виробничим підрозділам сучасного дихання.

Усі офісні працівники стали економістами й плановиками: прорахували кожен напрям, прогнозували прибутки. Крім традиційного рослинництва, взялися за тваринництво. Сьогодні утримують 300 голів дійного стада. Відкрили два доїльні зали і сучасним німецьким обладнанням, які за чистотою нагадують операції. Корови, як по команді, підходять до доїль-

них апаратів і оператори їх підключають. Молоко, до якого не торкається рука людини, по трубопроводу потрапляє на переробний комплекс. Далі його охолоджують, пакують і відправляють у торговельну мережу. Пастеризована, натуральна продукція вже здобула собі гарне ім'я.

З кредитами тут не граються – заробляють, тоді витрачають. Виручають зернові. Олексій Герасимов як вчений агроном до рослинництва відчуває особливу прихильність. Тваринництво, всупереч прогнозам багатьох скептиків, теж прибуткове. Здали, приміром, бичків – заробили 400 тис. гривень. Відновили склади, тік, полагодили під'їзди до виробничих підрозділів, відкрили літні табори для тварин – там їм справжнє роздолья. Можна об'їхати тисячі кілометрів, а такий виробничий рай навряд чи зустрінеш. Це ексклюзивне господарство, аналог якому в районі, а то й в області важко знайти.

РОБОЧІ РУКИ ТУТ В ЦІНІ

Поняття «людський фактор» хоч і відійшло в історію, проте у ФГ «Високобайрацьке» воно актуальне

й нині. В господарстві цінують робочі руки. 60 осіб тут працюють не сезонно, як практикується в інших агроформуваннях, а увесь рік. У разі потреби за рахунок господарства готують спеціалістів, приміром лаборантів, технологів, трактористів. А головні спеціалісти, з якими керівник пройшов і скруту, і розквіт, працюють десятиліттями.

Середня зарплата тут не є комерційною таємницею – 2500 грн. До того ж працівники мають вагомий соціальний пакет, передбачений колективним договором. Про його змістовне наповнення і виконання опікується профком, який очолює Ніна Герасимова – дружина керівника. Уже довгий час їй довіряють очолювати профспілкову організацію і вона стовідсотково відповідає обійманій громадській посаді: домагаться виконання кожного пункту колективного договору; знає, як підійти до чоловіка-керівника, переконати, аби на відзначення свята, приміром 8 Березня, господарство виділило кошти. Чималі суми спрямовують на допомогу, передусім на лікування. З нагоди весілля працівникам виділяють ідеально плос подарунок. У весняно-осінній період працівники забезпечують без-

платним харчуванням. За підсумками сільськогосподарського року вручають премії. Колдоговір захищає осіб, які мають переважне право на залишення на роботі у разі скорочення (наприклад, працівники з тривалим безперервним стажем, молодь, сироти, ті, хто отримав каліцтво або профзахворювання). Встановлено надбавки за безперервний стаж роботи. При виході на пенсію працівникам виплачується допомога у розмірі двох місячних зарплат або вручається цінний подарунок. Як і раніше, підбиваючи підсумки, відзначають кращих виробничників. Також тут збережено Дошку пошани – односельці пишуться кращими працівниками.

Профспілковою організацією Олексій Володимирович вважає соціальним партнером. Адже профком опікується соціальним захистом: питаннями охорони праці, навчанням спеціалістів, забезпеченням спеціалістів дошкільного догляду тощо.

Нинішні здобутки – це добре, але Олексій Герасимов вже думає про втілення нових мрій...

ОЛЕКСАНДРА ЗАЛЕВСЬКА,
МАРІЯ ІВАНОВА,
ПРАЦІВНИКИ ФЕДЕРАЦІЇ
ПРОФСПІЛОК
КІРОВОГРАДСЬКОЇ ОБЛ.

ПРАВА ВАГІТНИХ

ЗВІЛЬНЕННЯ ЛИШЕ ЗА ЗГОДОЮ ПРАЦІВНИЦІ

? *Моя донька на третьому місяці вагітності. На заводі, де вона працює, планується скорочення персоналу. Чи може адміністрація підприємства звільнити вагітну жінку?*

*Людмила ПОЛЮХ,
м. Черкаси*

Чинним законодавством встановлено, що з ініціативи роботодавця не допускається звільнення вагітних жінок.

Ця заборона має лише одне виключення: звільнення можливе у разі повної ліквідації підприємства, установи, організації, але за умови обов'язкового працевлаштування працівника. При цьому згадана норма вважається дотриманою, якщо жінка працевлаштува-

на в перший день після звільнення, тобто коли немає перерви між днем звільнення і днем, коли жінка може вийти на роботу на інше підприємство. Звільнення ж можливе з ініціативи працівника і за угодою сторін.

У разі завершення строкового трудового договору (п. 2 ст. 36 Кодексу законів про працю України) жінку також звільняють із обов'язковим працевлаштуванням. На період працевлаштування за нею зберігається середня заробітна плата, але не більш як три місяці з дня закінчення строкового трудового договору.

Тож роботодавець з власної ініціативи не може звільнити вагітну жінку, проте жінка може звільнитися за власним бажанням. У цьому разі краще звільнитися за згодою сторін, аби мати змогу стати на облік у центрі зайнятості.

НА ЛЕГШУ РОБОТУ

? *Від якої роботи має право відмовитися вагітна жінка?*

*Галина БАЙЧУК,
м. Бердичів,
Житомирська обл.*

Згідно зі статтею 176 Кодексу законів про працю України забороняється залучати вагітних жінок і жінок, які мають дітей віком до трьох років, до нічних, надурочних робіт, робіт у вихідні дні та направляти їх у відрадження.

Жінки, які мають дітей віком від трьох до чотирнадцяти років або дітей-інвалідів, можуть залучатися до надурочних робіт або направлятися у відрадження лише за їхньою згодою.

Крім того, вагітним жінкам на підставі медичного висновку знижуються норми виробітку, норми обслуговування або їх переводять

на іншу – легшу роботу, що виключає вплив несприятливих виробничих факторів, при цьому за нею зберігається середній заробіток, який вона мала на попередньому місці роботи. Якщо жінка має такий медичний висновок, а роботодавець іще не знайшов їй легшу роботу, то жінка тимчасово звільняється від роботи зі збереженням середнього заробітку за час вимушеного прогулу.

Якщо ж на легшій роботі у працівниці зарплата вища від заробітку на попередньому місці, то виплачується фактична заробітна плата.

ЗА КОНТРАКТОМ

? *Які документи слід підготувати іноземцеві, щоб отримати дозвіл на офіційне працевлаштування в Україні?*

*Леонід ТИХОНЧУК,
м. Одеса*

ПОРЯДОК ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ ІНОЗЕМЦІВ

Згідно з Порядком оформлення іноземцям та особам без громадянства дозволу на працевлаштування в Україні, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 01.11.1999 № 2028, дозвіл на працевлаштування оформляє і видає Державний центр зайнятості Міністерства соціальної політики або за його дорученням відповідні центри зайнятості Автономної Республіки Крим, областей, міст Киє-

ва та Севастополя – для роботи на підприємстві, в установі, організації, які запросили іноземця на певну посаду (за фахом).

Для отримання дозволу роботодавець подає до відповідного центру зайнятості такі документи: заяву (у довільній формі); обґрунтування необхідності використання праці іноземців і можливості створення для них необхідних умов перебування та діяльності; копію контракту між іноземним та українським суб'ек-

тами господарської діяльності на виконання певного обсягу робіт або послуг (якщо такий контракт укладено); копії статуту та свідчення про державну реєстрацію суб'єкта господарської діяльності, засвідчені в установленому порядку; список іноземців із зазначенням їх повного імені та прізвища, року народження, номера паспорту, спеціальності (фаху), статі; копію проекту контракту роботодавця з працівником – іноземним

громадянином; документ (наказ, витяг із протоколу, доручення тощо), оформлений в установленому порядку, який повідчує право представника роботодавця представляти його інтереси у центрі зайнятості; копії документів про освіту або кваліфікацію; довідку органу державної податкової служби про сплату роботодавцем передбачених законодавством податків і зборів; квитанцію про внесення плати за розгляд заяви.

ЗАКОННІ ПІДСТАВИ

ТРУДОВА УГОДА З ІММІГРАНТОМ

? *Які особливості укладання трудового договору з іноземцем?*

*Максим КАХЛЮК,
м. Чернівці*

Згідно зі ст. 26 Конституції України іноземці та особи без громадянства, що перебувають в Україні на законних підставах, користуються тими самими правами й свободами, а також несуть такі самі обов'язки, як і громадяни України, крім винятків, встановлених Конституцією, законами чи міжнародними договорами України.

Згідно зі ст. 8 ЗУ «Про пра-

вовий статус іноземців» іноземці мають рівні з громадянами України права й обов'язки в трудових відносинах, якщо інше не передбачено законодавством України та міжнародними договорами України.

Укладення трудового договору в Україні з іноземцями або особами без грома-

дянства має істотні особливості. Нарівні з громадянами України право на працевлаштування мають лише іноземці, які постійно проживають в Україні, тобто ті, які відповідно до вимог ст. 1 ЗУ «Про імміграцію» одержали у встановленому порядку посвідчення на проживання в Україні. Крім того, іноземці, які прибули в Україну для працевлаштування на визначений термін, можуть займатися трудовою діяльністю тільки відповідно до одержаного у встановленому порядку дозволу на працевлаштування.

СТОРІНКУ ПІДГОТУВАЛА
ТЕТЯНА РУБАН, «ПВ»

Звичайна кухонна сіль, яку ще називають білим золотом, із давніх-давен є незмінним супутником людини, тому що без неї життя неможливе. Чи так повелося, чи звикла людина до солі: адже і їжа з нею смачніша, і від усього лихого вона захищає. Тому й вирушали козаки в дорогу за тим дивним кристалом. Цей без перебільшення коштовний природний мінерал, володіння яким приносило багатство й владу, довгий час був предметом сварок, розбратів, державних конфліктів і навіть війн. У Стародавньому Римі сіль підносили у дарунок кожному гостю на знак дружби. А це сіль – це знак безсмертя, а над солоною водою навіть промовляли клятву вірності.

В одній із галерей діє церква, відвідати яку – гарна прикмета

ПІДЗЕМНЕ ЦАРСТВО СОЛЕДАРА

СІЛЬ ЗЕМЛІ

Сіль завжди цінувалася нарівні із золотом. Тож її видобування стало одним із найперших промислів у Давній Русі. Серед солоних регіонів України особливе місце належить південно-східній частині Донбасу, де на місці мілководної затоки древнього Пермського моря утворилися величезні поклади найчистішої кам'яної солі.

Ще до нашої ери люди видобували цей життєво важливий мінерал, випарюючи його із солоної ропи Торських і Бахмутських озер, що розташовані на місці нинішнього Артемівського родовища. Та лише у XVI столітті видобування виварної солі стало постійним. А 1965 року на карті України з'явилось місто Карло-Лібкнехтовськ, яке 1991-го перейменували в славнозвісний Соледар. Цю назву місто дістало від власне основного роду діяльності

більшості підприємств: Соледар означає «дарувати сіль».

300 МЕТРІВ ПІД ЗЕМЛЕЮ

Подорож до надр соляної шахти розпочинається з техніки безпеки та настанов гірничого майстра. Далі – спуск у «кліт» – «шахтарському ліфті» – на глибину 280 метрів. Ще метрів 20 треба буде йти пішки вглиб. Загалом екскурсійний час – приблизно півтори-дві години під землею.

У шахті тримається постійна температура повітря +15 °С. Увесь маршрут проходить по дну давнього моря у відпрацьованих рудниках, які розташовані на площі Підбрюнцевського шару. Стіни, стеля, фігури й дерева тут із солі.

Першим, хто зустрічає гостей у тунелі, – «шахтар» із солі. Його шахта вже не діє, але за її стінами продо-

вжують видобувати сіль, то ж і справжніх шахтарів тут можна побачити, особливо під час вахтових змін.

Екскурсанти також відвідують спелеосанаторій «Соляна симфонія», у якому успішно лікують бронхіальні та алергійні захворювання у дітей і дорослих.

Тут можна побачити і рельєфне панно, на якому зображений гном – за переказами Добрий Шубін із киркою в руці, і справжній витвір мистецтва – соляну пальму, що вважається символом Донбасу. Це вирублена з мінералу точна копія Пальми Мерцалова, яка розташована у центральній ніші соляної стіни.

В одній із відпрацьованих соляних галерей нині діє церква. У цей унікальний храм шахтарів можна прийти на відправлення служби й навіть повінчатися. Окрім церкви, тут діє місцевий музей, у якому зібрано експонати історії соляних шахт.

Емблема міста Соледар

Далі перед екскурсантами відчиняє свої двері художня галерея, а на рекламних експозиціях «Артемсолі» можна побачити сіль у найрізноманітніших упаковках, у яких вона експортується у майже всі куточки світу.

На завершення огляду підземного міста екскурсанти опиняються перед величезними воротами, на яких чатує гном-охоронець, і потрапляють у камеру № 41-БІС. Це найпопулярніше місце, величезний тунель заввишки 30, завширшки близько 15 метрів і завдовжки майже кілометр. Тут можна відпочити, посмакувати запашну каву й насолодитися тишею та насиченим сіллю повітрям.

Кульмінація прогулянки під землею – випробування акустики артемівських шахт. І за частку секунди після того, як ми вигукнули «Спасибі!», відбившись від соляних стін, це ж саме пролунало нам у відповідь.

ПІДГОТУВАЛА
ІННА ЖУРАВЕЛЬ,
ЦК ПРОФСПІЛКИ
ПРАЦІВНИКІВ ОСВІТИ
І НАУКИ УКРАЇНИ
ФОТО АВТОРА

Соляна Пальма Мерцалова є символом Донбасу

«Симфонія» підземного клімату цілюща для відвідувачів

ДОПИТЛИВИЙ МАНДРІВНИК

ДИВА

ОТАКА КАПЛИЧКА

Уявіть: усередині найстарішого дуба розмістилася католицька каплиця! Це диво можна побачити у Франції, в селі Алувіль-Бельфос, повідомляє avivas.ru/topic_1_zvisno_miscevim_meshkancjam_e_chim_pishatysia.

Стіни церкви – кора дерева, якому вже кілька століть. Скільки ж? Дехто переконаний, що дуб – пам'ятка епохи Карла Великого, та найімовірніше, що дерево виросло в XIII столітті, що теж вражає. А наприкінці XVII століття в нього влучила блискавка, серцевина величного дуба вигоріла, лишивши величезне дупло. З часом з'ясувалося, що м'яке дерево не збиралося гинути, крізь його кору пробігли молоді листочки, а дупло зацікавило людей. Річ у тім, що місце, в яке вдарилася блискавка, стали вважати священним, і довгий час усередині дерева жив якийсь чернець-відлюдник. Так чи інакше, але сюди постійно й зусібіч сходилися віруючі. Й згодом було ухвалено, що місце в дуплі вистачить і для невеликої церкви.

Тож її було збудовано на «горішньому поверсі», куди ведуть дерев'яні сходи (які незмінно потоптають у квітах). Відтак дерево, що має заввишки 18 і завширшки 16 метрів, щороку приймає тисячі туристів. Хоча робити це йому дедалі важче. Тож люди допомагають «старенькому» встояти, латаючи й підпирючи його. Старезний дуб і католицьку каплицю визнано національним надбанням Франції.

З ТОГО БОКУ ЗЕМЛІ

«БУЕРАКИ, РЕКИ, РАКИ...»

Подібне зустрінеш передрисув у Новій Зеландії, причому в різних її куточках. А втім, і в різних місцях планети.

Приміром, у Коста-Ріці, Ізраїлі, Росії, Канаді, США. Та назва все ж таки – новозеландська! Йдеться про валуни Моєракі (іноді – «кавуни Іллі-пророка»), дивовижне природне явище – величезні кам'яні кулі майже ідеальної форми. Саме в Новій Зеландії валуни лежать просто на пляжі Коехохе, неподалік рибацького селища Моєракі, й мають у діаметрі від 0,5 до 2,2 метра. Місцеве плем'я маорі пояснює власну пам'ятку так: це розкиданий по берегу провіант із міфичного каное Арай-те-уру, що зазнало аварії й загинуло, а скелясті він на пляжі – тіло його капітана (interestplanet.ru). Однак така точка зору не влаштовує наших освічених сучасників, тож вони намагаються віднайти якийсь переконливіше пояснення моєракської загадки. Дехто вважає, що то скам'янілі яйця динозаврів, інші припускають, що валуни – плоди давніх мор-

ських рослин. Найсміливіше проктрування – рештки НЛО. Першим, хто ще 1848 року описав та замалював валуни Моєракі, був дослідник Уолтер Мантелл. Відтоді ця природна аномалія всебічно вивчається, не даючи науковцям спокою. Врешті-решт величезні кам'яні м'ячі стали предметом зацікавлення в усьому світі. Вже в наш час, за допомогою оптичних приладів, рентгена й електроннозондових мікроскопів, було встановлено, що валуни складаються з піска, мулу та глини, цементованих кальцитом, повідомляє terra-z.ru, і що вони почали утворюватися щонайменше 56 мільйонів років тому. Та все одно доводиться констатувати, що успіхи вчених – здебільшого «опісові». А от звідки у валунів така правильна сферична форма і завдяки чи всупереч чому вони утворилися, поки що лишається без відповіді.

ЛЮБІТЬ УКРАЇНУ!

НАД ГОРОЮ ВІТЕР «ПОПІВАЄ»...

Наразі йдеться про Чорногірський хребет, ланцюг найвищих українських гір, що колись розмежував Польщу й Словаччину, а нині поділяє Україну на Прикарпаття й Закарпаття. Ще його називають Чорногорою, з наголосом на передостанньому складі, а простягається він аж на 40 кілометрів між Чорною Тисою й Чорним Черемошем. Така собі українська «Чорногорія», наше Монте-негро.

Для місцевих мешканців, звісно, нічого наднового не повідомлю. Але тутешня краса та вплетені в неї, немов квіти у вінок слави, легенди не можуть не хвилювати як тих, хто живе поряд, так і решту українців, котрі обожнюють свою, неперевершену за красою країну.

У цьому гірському ланцюзі вирізняється гора, яка спочатку називалася Чорна, через що й дала назву всьому хребту, а потім перейменована на Піп Іван Чорногірський. Хоч вона третя за висотою (після Говерли та Бребенескула), але найлегендарніша в Українських Карпатах. Отже, звідки такі назви?

Існує кілька варіантів припущень та тлумачень, кілька спроб пояснити їхнє походження, розповідає gora.dp.ua. Передусім, легенди про Олексу Довбуша, народного месника, захисника знедолених, українського Робін Гуда. Пам'ять про нього та його подвиги на Гуцульщині не лише досі жива, а й увічнена в багатьох топонімах: скеля Довбуша, стежка Довбуша, Довбушів Сідель тощо. Переказують, що саме Олекс і вигадав назву Чорна Гора. Бо якось, мовляв, випасав овець і побачив дідька – «чорну бідку», що стояв на камені на самісінькій вершині. Тут-таки й згадав легінь давній переказ: того, хто вб'є чорта, Бог щедро винагородить. Тож прицілився – і влучив у «чорну бідку», а за це дістав надлюдську силу й оберіг від куль. Стікаючи по каменю, чортова кров почорніла. Чорна гора стала Чорногорою...

Проте, з іншого боку, що красиву легенду заперечують документи – численні географічні карти, створені ще до народження славетного гуцульського героя, що жив у першій половині XVIII століття. Приміром, карта відомого французького інженера Г'юма Левассера де Боппа, який докладно вивчив і описав гео- й етнографію

України, видана ще 1651 року. Там уже трапляється назва Чорна Гора, а також правильно називаються найближчі поселення.

Ще побутує думка, що назва Чорна Гора походить від вигляду густих заростей особливого виду сосни, яка ніби стелиться по землі й має хвою настільки темно-зелену, що здається чорною. Та ще цікавіше, що науковці, вивчивши топографічні мапи, історію цієї території, переконалися: назва Чорна Гора – автентична, відома ще з середини VII століття.

Здавна Чорна Гора була для гуцулів священною, саме сюди вони щороку ходили в ніч на Івана Купала по квітці папороті. До сло-

ва, це магічне дійство до сьогодні залюбки відтворюють численні туристи, яких Чорній Горі ніколи не бракує. Але багаті місцеві перекази зберегли для нащадків набагато більше цікавинок. Приміром, легенди про паломництво на Чорну Гору, про Білого Бика, якого приносили в жертву на вершині, про смолоскипову купальську ходу й величний Живий Вогонь – багаття на честь Чорнобога...

Добре, а до чого тут Піп Іван? Виявляється, ця назва з'явилася набагато пізніше. І знову-таки її походження насичене легендами! Передусім згадують часи, коли гуцули здійснювали паломництва до монастиря міста Сучави, де

«Лучше гор могут быть только горы, на которых ещё не бывал...»

Володимир
Висоцький

зберігалися мощі Іоанна Сучавського (канонізованого попа Івана). Ось нібито в пам'ять про святого Івана одну з вершин Чорногірського хребта – саме Чорну Гору – й перейменували на Піп Іван.

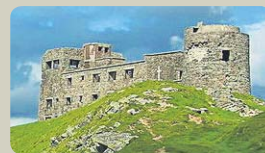
У цих краях можна також почути легенду про те, що колись на Гуцульщині жив священик Іван, який на свято Івана Купала очолював походи карпатців (язичників) на гору для збирання цілющого зілля. А коли духовна особа померла, гору назвали її іменем. А ще, переказують, на вершині гори була скеля, що здалеку нагадувала фігуру попа в рясі.

Як на мене, найгарніше і найпоетичніше пояснення назви пов'язане з географією та особливостями самої гори. На її вершині дмуть середземноморські й атлантичні вітри, які, насуваючись на континент, зустрічаються з природною перешкодою: Чорногірським хребтом. І вітер у цих місцях по-особливому шумить-свистить, завиває. Як кажуть гуцули, «попіває». Ось вам і Попіван – Піп Іван. Як кому подобається.

ДРАМА «БІЛОГО СЛОНА»

Окрім усіх легенд і переказів, гора Піп Іван стала добре відома завдяки унікальній архітектурній споруді, що вінчала її. Йдеться про польську астрономно-метеорологічну обсерваторію «Білий слон». Свою цікаву неофіційну назву науковий заклад дістав через те, що взимку, під чималю купою пухнастого снігу, нагадував величезну білу тварину. А офіційна його назва – Карпатська астрономічна обсерваторія. У триповерховому будинку було 43 кімнати та конференц-зал. Поруч – вежа з телескопом, увінчана 10-метровим мідним куполом. «Білий слон» мав власну електростанцію, воду подавали два потужні насоси. Обсерваторію було збудовано 1935 року силами місцевих мешканців-робітників за наказом міністерства протиповітряної оборони Польщі. Напередодні Великої Вітчизняної війни, 1938 року, науковий заклад було передано до складу Академії наук УРСР, проте доля як будівлі, так і взагалі проєкту виявилася драматичною. Найцінніше устаткування ще раніше було вивезене з України, а по війні місцеві жителі помалу розібрали по домітках будь-що корисне для господарства. Будівля рушилася, й нині погляду відкривається хіба що руїни.

І все ж, допитливих мандрівників тут завжди вистачає!

СТОРІНКУ ПІДГОТУВАЛА
ТЕТЯНА МОРГУН, «ПВ»

ВИЗНАННЯ

**СОРОКА ОТРИМАВ
НАГОРОДУ**

У щойно відкритому новому Олімпійському домі отримав заслужену нагороду дзюдоїст Володимир Сорока, якого визнано кращим спортсменом квітня в Україні. Наставника спортсмена Анатолія Калінського було визнано кращим тренером місяця.

Експертна комісія Національного олімпійського комітету України визнала Володимира спортсменом місяця за вдалий виступ на чемпіонаті Європи, де він здобув «срібло» та «бронзу» у ваговій категорії до 73 кг. Вручаючи статуетку, диплом і грошову винагороду, президент НОК України Сергій Бубка побажав

спортсменові підійти у найкращій своїй формі до ігор XXX Олімпіади в Лондоні та поповнити свою колекцію олімпійською медаллю. Для Володимира Сороки подібне визнання вже друге у спортивній кар'єрі – у січні 2009 року дзюдоїст був удостоєний цього звання за перемогу на Кубку світу.

**ПРОКОПЧУК –
СПОРТСМЕНКА
ТРАВНЯ**

Юлія Прокопчук визнана найкращою спортсменкою України в травні, а її наставника Андрія Руденка названо кращим тренером місяця.

Як уже інформували «ПВ» свої читачі, на чемпіонаті Європи зі стрибків у воду Юлія Прокопчук здобула золоту нагороду в індивіду-

альних змаганнях на 10-метровій вищій, а також завоювала «срібло» у дуєті з Вікторією Потехіною у синхронних стрибках.

ЛЕГКА АТЛЕТИКА

**ПЕРЕМОГА
САЛАДУХИ
У РАБАТІ**

Наприкінці травня у Рабаті (Марокко) проходив етап Світової серії з легкої атлетики, у якій взяли участь представники України.

На цьому етапі вперше цього року вийшла на старт змагань «Діамантової ліги» Оля Саладуха. Переможниця «діамантової гонки» – 2011 у потрійному стрибку могла розпочати сезон ще 11 травня на першому етапі «Діамантової ліги» в японській Досі, проте вирішила не поспішати й стартувала на турнірі в Рабаті. У першій спробі українка

здолала 14,48 м, які стали «срібними» для колумбійки Катерини Ібаргуен. Усі наступні стрибки Саладухи перевищили позначку 14,6 м, а найдалший із них забезпечив Ользі перемогу з рекордом змагань – 14,75 м. Українка Анна Ярошук фінішувала другою на дистанції 400 м з бар'єрами, а на дистанції 800 м Наталія Лупу здобула «бронзу».

МАСОВА ФІЗКУЛЬТУРА

**МЕТАЛУРГИ
ПІДНІМАЛИ
ГИРИ, ГРАЛИ
У ФУТЗАЛ І
ВОЛЕЙБОЛ**

В останній місяць весни у Запоріжжі в легкоатлетичному манежі ВАТ «Запоріжсталь» і спортзалах «Динамо» та «Юність» пройшов перший етап фінальних змагань XXII робітничої спартакіади, яку проводить Центральний комітет Профспілки металургів і гірників України. 619 спортсменів із 31 підприємства ГМК прибули на запорізьку землю, аби помірятися силами у волейболі, гирьовому спорті та футзалі. У волейболі на перемогу претендували 20 колективів, гирьовому спорті – 24 команди, а у футзалі кращих визначали з-поміж 27 команд.

На урочистому відкритті спартакіади учасників вітали голова ЦК ПМГУ, почесний президент ФСК «Металург» Володимир Казаченко, керівник управління ЦК, член мандатної комісії спартакіади Валентин Чумаченко, голова ЦФСК «Металург» Олександр Слюсаренко, голова профспілкового комітету ПМГУ ВАТ «Запоріжсталь» Леонід Анісімов, директор спорткомплексу, голова СК «Металург» Володимир Ямщиков та ін.

Традиційно змагання проводилися у трьох групах. До першої ввійшли підприємства з кількістю працюючих понад 10 тисяч, до другої – понад 5000 осіб, а у третій були представлені підприємства чисельністю до 5000 трудящих.

Серед гравців у футзал розгорнулися баталії, гід-

ні й «великого футболу». У першій групі перемогу здобули представники «АрселорМіттал Кривий Ріг», друге місце посіла команда «Запоріжсталь», третє – Маріупольського металургійного комбінату імені Ілліча. Лідерами другої групи виявилися гравці з Інгульського ГЗК, на другому місці – «Дніпрспецсталь», а третіми фінішували представники Нікопольського заводу феросплавів. Команда «Маківкокс» стала переможцем змагань у третій групі. Зі «сріблом» повернулися додому спортсмени Запорізького залізничного комбінату, з «бронзою» – Докучаєвського флюсо-доломітного комбінату.

Волейбольні баталії, які відбувалися в залах манежу Запоріжсталь, не залишили байдужими навіть персонал установи: працівники спорткомп-

лексу емоційно підбадьорували гравців. У першій групі кращими волейболістами стали спортсмени ММК імені Ілліча, другими виявилися гравці «Запоріжсталь», на третьому місці фінішувала команда комунального підприємства «Вода Донбасу». Підсумковий протокол у другій групі очолила команда Нікопольського заводу феросплавів, другими стали представники «Дніпрспецсталь», третіми – волейболісти Центрального ГЗК. У третій групі лідували гравці новоствореного підприємства «Збагачувальна фабрика Свято-Варварівська» філії ПРАТ «Донецький метазавод». Прикметно, що до перемоги підлеглих привів директор фабрики С. Василенко, який виступав у складі команди під № 10! Другу сходинку п'єдесталу пошани посіли представники Запо-

різького титано-магнієвого комбінату, третю – Макіївської філії Єнакіївського метазаводу.

Змагання з гирьового спорту проходили у 5 вагових категоріях: до 60, 70, 80, 90 кілограмів і понад 90 кг. У першій групі за загальним результатом перемогли представники ММК імені Ілліча. Друге місце вибороли атлети ЗМК «Запоріжсталь», третє – Північного ГЗК. У другій групі перше місце посіла команда Орджонікідзевського ГЗК, друге – «Дніпрспецсталь», третє – Марганецького ГЗК. Лідери третьої групи – спортсмени Макіївського метазаводу, другими виявилися представники Докучаєвського флюсо-доломітного комбінату, третіми – Макіївської філії Єнакіївського метазаводу.

ВАРВАРА СМІРНОВА
ФОТО АВТОРА

ЮВІЛЕЙНА СПАРТАКІАДА ШЛЯХОВИКІВ

Шляховики Закарпаття, які активно займаються фізичною культурою і спортом, на центральному стадіоні міста Хуст провели ювілейну Х галузеву спартакіаду. У змаганнях узяли участь 170 спортсменів у складі 12 команд виробничих підрозділів.

Нагороди вручає голова профорганізації Іван Копинич

На урочистому відкритті змагань учасників привітали директор ДП «Закарпатський обласводор» Іван Горба, голова об'єднаної профспілкової орга-

нізації працівників шляхових господарств Іван Копинич, голова обласної ради ФСТ «Спартак» Антон Яцина. У змаганнях із міні-футболу

й настільного тенісу перемогла команда Хустської дорожньо-експлуатаційної дільниці. У легкоатлетичному кросі не було рівних спортсменам Кіровського кар'єру, а в турнірі з шашок перемогу здобула команда Рахівської ДЕД. У гирьовому спорті перше-третє місце поділили між собою команди Хустського райавтодору, Кіровського кар'єру та Хустської ДЕД, а в армреслінгу – Свалявського й Хустського райавтодорів та Хустської ДЕД.

За підсумками шести видів спартакіади перше загальнокомандне місце посіли спортсмени Хустської до-

рожньо-експлуатаційної дільниці. На другому місці – команда Кіровського кар'єру, на третьому – збірна команда ДП «Закарпатський обласводор» та Служби автодоріг. Призери в командному та індивідуальному залах, а також в окремих видах спорту були нагороджені кубками, медалями та дипломами організаторів спартакіади.

СЕРГІЙ БАРАНЧИКОВ,
ЗАКАРПАТТЯ
ФОТО АВТОРА

СТОРІНКУ ПІДГОТУВАВ
ВОЛОДИМИР ПОЛУЕВ,
СПЕЦІАЛЬНО ДЛЯ «ПВ»

ГОРОСКОП 11-17 ЧЕРВНЯ

- ОВЕН (21.03-20.04)**
На цьому тижні остерігайтесь ухвалювати поспішні рішення. Краще перечекайте критичний період, адже цілком можливо, що згодом вам доведеться повернутися туди, звідки вам хочеться негайно піти.
- ТЕЛЕЦЬ (21.04-21.05)**
Вам бракуватиме об'єктивності. Тому це не найкращий час для того, щоб робити певні висновки чи ухвалювати рішення, для яких потрібно знати весь спектр проблем та добре володіти ситуацією.
- БЛИЗНЮКИ (22.05-21.06)**
У другій половині тижня емоційне напруження дещо послабиться, хоча можуть датися ознаки наслідки переважання нервової системи. Високий робочий ритм останніх днів може негативно позначитися на вашому здоров'ї.
- РАК (22.06-23.07)**
Попри велике бажання образитися намагайтесь докладно розібратися в поточній ситуації, щоб не виявитися її заручником. Можливо, що всі претензії до вас – не більше, ніж чиясь забганка.
- ЛЕВ (24.07-23.08)**
Варто визнати, що не все у вас так погано. Тому подякуйте провидінню за надані можливості й не женіться за журавлем у небі.
- ДІВА (24.08-23.09)**
За можливості перекладіть частину своїх турбот на підлеглих або співробітників. Особливо якщо налагодилися особисті стосунки. Адже через напружений графік може виникнути неприємна ситуація вдома.
- ТЕРЕЗИ (24.09-23.10)**
Найкраще, що ви можете зробити, – й надалі прямувати обраним курсом. Усе, до чого ви прагнули, може нарешті здійснитися, тому зосередьтеся на досягненні мети.
- СКОРПІОН (24.10-22.11)**
Дехто може серйозно нашкодити вашій репутації. Будьте обережні та вчасно реагуйте на спроби покепкувати з ваших помилок. Якщо є можливість, візьміть відпустку.
- СТРЕЛЕць (23.11-21.12)**
Попри те, що пік стресової ситуації залишився позаду, ви якийсь час відчуватимете його відгомін. Найкращий спосіб уникнути подальшого тиску – домовитися про вигідні умови для обох сторін.
- КОЗЕРІГ (22.12-20.01)**
Непередбачувані обставини можуть скласти не на вашу користь. Тож якщо вам є за кого переживати, ваші хвилювання знайдуть відгук у Всесвіті.
- ВОДОЛІЙ (21.01-19.02)**
Доволі спокійний тиждень. Вашим задумам ніщо не завадить, тож сміливо дійте, а також запасіться необхідними ресурсами (як матеріальними, так і духовними) на майбутнє.
- РИБИ (20.02-20.03)**
Не ображайтеся на інших, спокійно реагуйте на сарказм та немотивовані претензії. Іноді буває корисно відповісти усмішкою на образливі слова, аби позбавити когось бажання зачепити вас за живе.

ФОТО «ПВ»

Фото Кирила Латишева

УВАГА!

**ЗАВЕРШУЄТЬСЯ
ПЕРЕДПЛАТА НА
ДРУГЕ ПІВРІЧЧЯ
2012 РОКУ**

**Вартість
передплати
на півріччя**

22152 ГАЗЕТА
«ПРОФСПІЛКОВІ ВІСТІ»
– 74,22 ГРН.

22909 ЖУРНАЛ
«БІБЛІОТЕЧКА ГОЛОВИ
ПРОФСПІЛКОВОГО
КОМІТЕТУ»
– 32,82 ГРН.

СКАНВОРД

ВПИШІТЬ СЛОВО

Розгадали сканворд і вписавши букви в клітинки, виріжте сканворд по червоній рамці та надішліть нам на адресу: «Профспілкові вісті», вул. Чигоріна, 18, м. Київ, 01042 або profvisti@ukr.net.

Усіх, хто правильно розгадав сканворд і першим надіслав відповідь, чекає винагорода – піврічна передплата на газету «Профспілкові вісті». Вітаємо Руслана Курку з с. Лука Таращанського р-ну Київської обл., який правильно розгадав сканворд у № 22.

До уваги переможців конкурсу!

Щоб отримати піврічну передплату на газету «Профспілкові вісті», необхідно подати до редакції копію ідентифікаційного коду, а також вказати домашню адресу й поштовий індекс.

Відповіді на сканворд, надрукований у № 22

ДО	Г	М	А	С	Я	В	І	А	О	О	К	А		
Д	В	І	С	К	Л	І	В	Л	А	Е	У	Т		
Е	А	С	О	П	І	Д	К	В	С	Е	Т	О		
М	І	Т	С	Е	Р	Е	П	О	Д	У	Г	А		
С	Р	Р	В	І	В	Л	О	А	К	А	Р	Т		
Ч	А	С	Т	О	Х	І	Л	І	А	В	А	Т		
П	І	В	А	І	Т	І	Т	Р	А	В	А	Р		
Р	О	Ф	А	Р	А	М	С	Т	А	В	Е	Т		
П	І	Р	У	Ж	І	В	І	Л	І	К	А	Т		
Ч	А	С	Т	О	Х	І	Л	І	А	В	А	Т		
І	О	Р	Ф	А	Р	А	М	С	Т	А	В	Е	Т	
П	І	Д	Р	У	Ж	І	В	І	Л	І	К	А	Т	
О	Ш	І	Г	А	Р	І	К	О	К	А	Н	А	Д	А
К	О	К	А	К	Р	А	І	В	І	Т	У	Л	А	
Т	І	Н	К	А	Б	У	В	Б	А	О	П	У	Л	
П	О	Л	К	Р	І	Т	А	О	Л	І	Т	О	В	
П	І	А	Т	О	Н	І	В	А	В	К	А	Т	А	

Правила гри – «Ріс»

КОНКУРС

ВАШІ ЗА НАШУ ПОМИЛКУ

Після виходу в світ минулого, 22-го, номера «ПВ» переможцем виявився Леонід Штогун з м. Дніпропетровська, який надіслав правильну відповідь. За знайденою в № 22 помилку в словосполученні «повідну роль» (правильно – «провідну роль») на стор. 3 переможець отримав сто гривень, якщо виконає всі умови конкурсу.

Одержати виграш можна за домашньою адресою, на яку ми перекажемо гроші. Для цього необхідно звернутися до редакції та пред'явити копію паспорта та ідентифікаційного коду, передплатну квитанцію на газету «Профспілкові вісті» на поточний рік, а також квитанцію ще одного передплатника, якому дописувач перекоментував нашу газету. Про нові умови конкурсу докладніше читайте в № 3 (621) за 19 січня 2012 року.

Пропонуємо і в цьому номері спробувати знайти помилку та повідомити про неї електронною поштою profvisti@ukr.net або листом, вказавши при цьому домашню адресу та поштовий індекс, на адресу: «Профспілкові вісті», вул. Чигоріна, 18, м. Київ, 01042. Хто зробить це правильно та швидше за всіх, одержить сто гривень.

СТОРІНКУ ПІДГОТУВАЛА **МАРИАННА ЛІЦЕНКО**, «ПВ»